ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA KYSUCKÉ NOVÉ MESTO
Štúrova 467/6, 024 01 Kysucké Nové Mesto

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Učebné osnovy umeleckých odborov a predmetov v individuálnom vyučovaní.

Pracovné konsolidované znenie na odborné prerokovanie a schválenie.

Platnosť od: 31. 08. 2026
Schválil/a: pedagogická rada dňa 31. 08. 2026

Východiská a zásady spracovania

Tento dokument spája predložené školské učebné osnovy do jednotného celku. Zachováva ich obsahové a výkonové požiadavky, ročníkové členenie a osobitosti jednotlivých odborov. Pri realizácii vzdelávania sa uplatňuje aktuálne účinný Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy, jeho dodatky a príslušné rámcové učebné plány.

Konkrétna hodinová dotácia, zaradenie predmetov, forma štúdia a prípadné delenie skupín sa riadia schválenými učebnými plánmi školy v medziach platného rámcového učebného plánu.

Vzdelávací program sa uplatňuje so zreteľom na individuálne vzdelávacie potreby žiakov a bezpečné vyučovanie. Výkonové štandardy sa dosahujú diferencovanými metódami bez svojvoľného znižovania záväzných požiadaviek.

Obsah

1. Spev
2. Dychové nástroje (zobcová flauta, priečna flauta, klarinet, saxofón, trúbka a ďalšie plechové dychové nástroje)
3. Strunové nástroje (husle, gitara)
4. Klavír
5. Akordeón
6. Keyboard
7. Tanečný odbor (TO)
8. Výtvarný odbor (VO)
9. Literárno-dramatický odbor (LDO)
10. Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (OAMT)
11. Zborový spev
12. Husľový súbor
13. Akordeónový súbor
14. Štvorručná hra na klavíri
15. Príloha: Hudobná náuka

SPEV
HUDOBNÝ ODBOR – Spev a hlasová výchova

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU
Spev a hlasová výchova

Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komorným spevom, zborovým spevom alebo účinkovaním v hudobných zoskupeniach.

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU
Hlavným cieľom predmetu Spev a hlasová výchova je všestranný rozvoj hudobnosti a hlasových možností žiaka prostredníctvom prirodzeného a zdravého využívania ľudského hlasu. Výučba prepája teoretické poznatky o hovorenom a spievanom hlase s praktickým rozvojom speváckej techniky, intonácie, artikulácie a interpretačného prejavu.
Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:

- základných návykov pri speve, správneho držania tela a správneho dýchania (bránicovo-rebrové dýchanie),
- hlasovej hygieny a starostlivosti o hlasový aparát,
- tvorenia tónu, rezonancie a vyrovnávania hlasových polôh,
- správnej artikulácie, dikcie a výslovnosti v materskom aj cudzom jazyku,
- čítania notového zápisu a intonačných zručností,
- rytmického cítenia a muzikality,
- sluchového vnímania a intonačnej presnosti,
- interpretačných a výrazových prostriedkov (dynamika, frázovanie, agogika),
- frázovania a práce s textom,
- javiskového prejavu, kultúry vystupovania a odbúravania trémy,
- samostatnosti pri štúdiu vokalíz a piesní.

Žiak sa postupne oboznamuje s detskou, ľudovou, klasickou, populárnou, muzikálovou, filmovou a duchovnou speváckou literatúrou. Dôraz sa kladie na zdravé tvorenie tónu, prirodzený hlasový prejav, štýlovú interpretáciu a rozvoj osobnosti žiaka.
Výučba rešpektuje individuálne dispozície, vek, rozsah hlasu, štádium hlasového vývinu (vrátane obdobia mutácie), tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- vytvoriť si správne postojové, dychové a hlasové návyky
- osvojiť si zásady hlasovej hygieny
- rozvíjať bránicovo-rebrové dýchanie a dychovú oporu
- rozširovať hlasový rozsah a vyrovnávať hlasové registre
- rozvíjať intonačnú presnosť, sluchové schopnosti a rytmické cítenie
- naučiť sa čítať notový zápis a spevácke označenia
- rozvíjať hudobnú pamäť a predstavivosť
- osvojiť si správnu dikciu a artikuláciu
- využívať artikulačné a výrazové prostriedky primerane hudobnému štýlu
- rozlišovať charakter a štýl speváckych skladieb (ľudová, klasická, populárna pieseň)
- postupne získavať samostatnosť pri štúdiu skladieb

• získavať skúsenosti s verejným vystupovaním a prednesom
• podľa možností sa zapájať do komorného alebo zborového spevu.

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

4.1 Hudobné kompetencie

- orientuje sa v notovom zápise a speváckych značkách
- rozpoznáva základné rytmické, intonačné a dynamické označenia
- chápe základné hudobné a hlasové pojmy
- rozvíja hudobnú predstavivosť a sluchovú kontrolu
- dokáže reprodukovať jednoduchú aj zložitejšiu melódiu
- dokáže interpretovať pieseň primeranú svojej úrovni a hlasovému rozsahu.

4.2 Technické a hlasové kompetencie

- udržiava správny postoj a držanie tela pri speve
- správne používa dychovú oporu a bránicové dýchanie
- pripraví hlasový aparát pomocou hlasových rozcvičení a vokalíz
- ovláda tvorenie tónu v mäkkom nasadení
- využíva prirodzenú rezonanciu (hlavovú a hrudnú)
- používa jasnú, zreteľnú a prirodzenú artikuláciu.

4.3 Interpretačné a umelecké kompetencie

- zrozumiteľne a výrazovo artikuluje text piesne
- vytvára logickú hudobnú a textovú frázu
- rešpektuje charakter, štýl a žáner piesne
- dokáže pretaviť obsah textu do presvedčivého výrazu a interpretácie
- zvláda základné prvky javiskového prejavu.

4.4 Sociálne a osobnostné kompetencie

- dokáže spolupracovať s korepetítorom (klavírnym sprievodom) a spoluhráčmi
- rešpektuje pravidlá komorného a zborového spevu
- dokáže kultúrne a s istotou vystupovať pred publikom
- učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju hlasovú prípravu
- rozvíja schopnosť sebareflexie a práce s trémou.

5. ORGANIZÁCIA ŠTÚDIA

Štúdium je členené na:

Stupeň	**Ročníky**
I. stupeň – 1. časť	1., 2., 3., 4. ročník
I. stupeň – 2. časť	1., 2., 3., 4. ročník
II. stupeň	1., 2., 3., 4. ročník

Spolu: 12 ročníkov.

6. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Postoj a dýchanie	správny postoj pri speve, uvoľnenie tela, základné dychové cvičenia/ nádych, zadržanie dychu a pomalý výdych	Žiak udržiava správny postoj a vníma dychový pohyb.
Hlasová výchova	hlasové rozcvičky, tvorenie tónu v primárnom rozsahu	Žiak tvorí voľný, prirodzený tón bez napätia.
Intonácia a sluch	reprodukcia jednoduchých tónov a krátkych motívov	Žiak intonačne čisto zopakuje krátky hudobný motív.
Artikulácia	výslovnosť samohlások a spoluhlások	Žiak artikuluje jasne a zreteľne.
Rytmus	celé, polové, štvrťové a osminové hodnoty v piesňach	Žiak rytmicky presne tlieska a spieva jednoduchú pieseň.
Prednes	detské, ľudové a jednoduché umelé piesne	Žiak interpretuje jednoduchú pieseň spamäti.

2. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Dýchanie	usmerňovanie dychového prúdu, dychové cvičenia s frázovaním	Žiak dokáže spojiť dych s krátkou hudobnou frázou.
Hlasová technika	rozširovanie hlasového rozsahu, viazanie tónov (*legato*)	Žiak zvládne spev v širšom tónovom rozsahu.
Artikulácia a dikcia	jasná artikulácia v rýchlejšom tempe, práca s textom	Žiak zrozumiteľne prednáša text piesne.
Rytmus	bodkovaný rytmus, jednoduché synkopy v piesňach	Žiak správne reprodukuje zložitejšie rytmické prvky.
Vokalízy	jednoduché vokalízy na rozvoj techniky	Žiak zaspieva jednoduchú vokalízu so sprievodom.
Prednes	ľudové piesne, jednoduché autorské piesne rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter a náladu piesní.

3. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Hlasová technika	dychová opora, plynulé spojenie hrudnej a hlavovej rezonancie	Žiak uplatňuje dychovú oporu pri tvorbe tónu.
Intonácia	spev stupníc, rozkladov trojzvukov, spev z listu (jednoduché motívy)	Žiak intonuje základné intervaly a stupnicové postupy.
Dynamika a výraz	*piano, forte, crescendo, diminuendo*	Žiak používa dynamické kontrasty na vyjadrenie nálady.
Vokalízy	vokalízy zamerané na pohyblivosť hlasu	Žiak zvládne vokalízu v strednom tempe.
Hudobná pamäť	štúdium piesní spamäti	Žiak dokáže vybraný repertoár interpretovať spamäti.
Prednes	slovesná a zahraničná ľudová tvorba, jednoduché klasické/populárne skladby	Žiak spieva s primeraným výrazom a dikciou.

4. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Technika a dych	upevňovanie dychovej opory, vyrovnávanie hlasových polôh	Žiak spieva vyrovnaným tónom v celom svojom rozsahu.
Výraz a frázovanie	spájanie hudobnej a textovej frázy, agogika	Žiak prirodzene frázuje v súlade s textom.
Vokalízy	vokalízy vyššej náročnosti, ozdoby, *staccato*	Žiak zvláda rôzne spôsoby artikulácie spevu (*legato, staccato*).
Súborový spev	základy dvojhlasu, komorný spev	Žiak dokáže udržať svoj hlas v jednoduchom dvojhlase.
Repertoár	piesne rôznych štýlových období a žánrov	Žiak interpretuje skladby štýlovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava vybranej piesne	Žiak pracuje samostatnejšie pri čítaní notového textu.

7. I. STUPEŇ – 2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Hlasový aparát	hygiena hlasu, rešpektovanie začínajúcej mutácie (podľa veku/pohlavia)	Žiak uplatňuje zásady hlasovej hygieny.
Hlasová technika	rozvoj rezonancie, uvoľnenie sánky a jazyka	Žiak tvorí tón bez hrdelného napätia.
Intonácia	zložitejšie intonačné cvičenia, spev s akordickým sprievodom	Žiak intonuje v mol a dur tóninách.
Vokalízy	technické vokalízy na rozširovanie hlasového rozsahu	Žiak zvláda vokalízy primeranej náročnosti.
Prednes	pieseň so sprievodom klavíra, základy prednesu v cudzom jazyku	Žiak interpretuje pieseň so správnou výslovnosťou.
Samostatnosť	štúdium notového materiálu	Žiak dokáže samostatne naštudovať jednoduchšiu pieseň.

2. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Technika	precízna dychová opora, nasadenie tónu, dynamická flexibilita	Žiak ovláda plynulé prechody v dynamike.
Artikulácia	dikcia v cudzích jazykoch (taliančina, angličtina, nemčina atď.)	Žiak dodržiava pravidlá výslovnosti vybraného jazyka.
Vokalízy	náročnejšie vokalízy na artikuláciu	Žiak zvláda technické úkony s hlasovou istotou.
Interpretácia	práca s podtextom piesne, dramaturgia skladby	Žiak vnímavo interpretuje obsah a myšlienku textu.
Repertoár	árie z obdobia baroka/klasicizmu, moderná pieseň, muzikál	Žiak rozlišuje štýlové charakteristiky žánrov.

3. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Hlasový rozvoj	upevňovanie hlasového rozsahu, stabilizácia po mutácii	Žiak využíva plný potenciál svojho hlasového rozsahu.

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Vokalízy	koncertné a štýlové vokalízy	Žiak prezentuje technickú a intonačnú istotu.
Interpretácia	stavba hudobného diela, vrchol frázy, výrazová gradácia	Žiak vytvára logickú a dramaturgicky ucelenú interpretáciu.
Prednes	náročnejšie koncertné piesne, árie, pop/jazzový repertoár	Žiak interpretuje umelecky hodnotný repertoár.
Samostatnosť	samostatné riešenie intonačných a textových problémov	Žiak dokáže samostatne pracovať na skladbe.

4. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Technika	absolventský hlasový tréning, komplexná hlasová kondícia	Žiak ovláda potrebné hlasové a technické prostriedky.
Prednes	absolventský program rôznych štýlov a žánrov	Žiak interpretuje absolventský repertoár technicky aj výrazovo primerane.
Javiskový prejav	kultúra vystupovania, kontakt s publikom, práca s mikrofónom (pri POP)	Žiak zvládne komplexnú umeleckú prezentáciu.
Samostatnosť	samostatná príprava absolventského programu	Žiak samostatne pripraví pridelený repertoár.
Verejný výkon	absolventský koncert / vystúpenie	Žiak zvládne absolventské vystúpenie.

8. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	Dych a postoj	Hlasová technika / Vokalízy	Repertoár / Štýl
1./1./I.	uvoľnené telo, základný dych	jednoduché rozspievanie, primárny rozsah	detské a ľudové piesne
2./1./I.	bránicové vnímanie dychu	viazanie tónov (*legato*), jednoduché vokalízy	ľudové a jednoduché autorské piesne
3./1./I.	dychová opora	vokalízy na artikuláciu a skoky	Ľudové a umelé piesne, detský pop

Ročník	Dych a postoj	Hlasová technika / Vokalízy	Repertoár / Štýl
4./1./I.	spájanie dychu s frázovaním	vokalízy so zmenou dynamiky (*f, p*)	piesne rôznych žánrov, základy dvojhlasu
1./2./I.	upevňovanie dychovej opory	vyrovnávanie hlasových polôh	klasická pieseň, populárna pieseň
2./2./I.	dynamická flexibilita dychu	artikulačne náročné vokalízy	staré árie, piesne v cudzom jazyku, muzikál
3./2./I.	stabilný dychový stĺp	technicky a pohybovo náročné vokalízy	štýlové piesne, árie, náročnejší pop/jazz
4./2./I.	absolventská dychová kondícia	podľa absolventského programu	kompletný absolventský program

9. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnych možností, veku a hlasového typu žiaka (soprán, alt, tenor, bas atď.).

I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské piesne, úpravy ľudových piesní so sprievodom, jednoduché autorské piesne, piesne z rozprávok a detských filmov, základy klasických piesňových miniatúr.

I. stupeň – 2. časť: umelá pieseň (obdobie baroka, klasicizmu, romantizmu až po súčasnosť), staré talianske árie (*Arie antiche*), jednoduchá opera/opereta/muzikálové árie, populárna a jazzová pieseň, duchovná tvorba, duety a komorné spevy.

Výber konkrétnych skladieb sa riadi hlasovými dispozíciami, intonačnou a umeleckou úrovňou žiaka.

10. KOMORNÝ A ZBOROVÝ SPEV

Podľa možností školy sa žiak zapája do:

- speváckeho zboru (detský),
- vokálneho komorného zoskupenia (duo, trio, kvarteto),
- ľudového súboru / ľudovej hudby,
- školskej kapely alebo muzikálového projektu.

Ciele:

- rozvíja intonačnú presnosť a sluchové vnímanie viachlasu,
- počúva ostatné hlasy a prispôsobuje svoju hlasovú intenzitu,
- reaguje na gestá dirigenta alebo vedúceho zoskupenia,
- rozvíja schopnosť vokálnej komunikácie,
- získava hromadné skúsenosti s verejným vystupovaním.

11. HODNOTENIE ŽIAKA

Kritérium	Hodnotí sa
Dýchanie a postoj	správne držanie tela, bránicové dýchanie a dychová opora
Intonácia	čistota tónu, presnosť intervalov a melódie
Hlasová technika	tvorba tónu, rezonancia, uvoľnenosť hlasového aparátu
Artikulácia a dikcia	zrozumiteľnosť textu, správna výslovnosť samohlások a spoluhlások
Rytmus	dodržiavanie tempa, rytmická presnosť a stabilita
Dynamika a výraz	používanie dynamických kontrastov, výrazová presvedčivosť
Frázovanie	spájanie slov a tónov do logických hudobných celkov
Pamäť	schopnosť interpretovať repertoár spamäti
Javiskový prejav	kultúra vystupovania, kontakt s publikom, práca s trémou
Samostatnosť	schopnosť samostatne naštudovať nový text/skladbu
Príprava	pravidelnosť domácej hlasovej prípravy a rozcvičovania

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny hlasový a osobnostný pokrok žiaka.

12. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	Obsah
Hlasová rozcvička / Vokalíza	1 vokalíza alebo technické cvičenie preukazujúce úroveň hlasovej techniky
Ľudová / Klasická pieseň	1 pieseň s dôrazom na intonačne čistý spev a dýchanie
Prednesová pieseň	1 pieseň rôzneho charakteru (populárna, umelá, muzikálová atď.)
Pamäť	spev prednesových skladieb spamäti
Hudobno-teoretická časť	orientácia v notovom zápise speváckeho hlasu a speváckych značkách
Verejný výkon	prezentácia na triednom alebo školskom koncerte (podľa organizácie školy)

13. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný hlasovému typu žiaka, jeho technickej vyspelosti a umeleckému zameraniu.

Odporúčaný program:
ľudová pieseň (a cappella alebo so sprievodom)
klasická umelá pieseň alebo stará ária (*Arie antiche*)
pieseň moderného žánru (pop, jazz, muzikál alebo filmová pieseň)
komorný spev / duet (voliteľné podľa možností školy).

14. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA
ovláda základnú hlasovú techniku a dychovú oporu
správne stojí pri speve a uplatňuje zásady hlasovej hygieny
intonuje čisto a rytmicky presne
používa zrozumiteľnú artikuláciu a správnu dikciu
orientuje sa v notovom zápise speváckeho hlasu
rozlišuje a interpretuje piesne rôznych štýlových období a žánrov
dokáže predniesť skladby spamäti s primeraným umeleckým výrazom
zvláda kultúru verejného vystupovania pred publikom
podľa svojich schopností sa zapája do komorného alebo zborového spevu.

ŠTVORROČNÝ INDIVIDUÁLNY PLÁN
SPEV A HLASOVÁ VÝCHOVA – INTEGROVANÍ ŽIACI
ZUŠ – Hudobný odbor

1. CHARAKTERISTIKA
Vzdelávanie integrovaného žiaka v predmete Spev a hlasová výchova vychádza z jeho individuálnych schopností, fyziologických potrieb a zdravotných možností. Spev slúži nielen ako umelecký prejav, ale aj ako terapeutický prostriedok na rozvoj dýchania, reči, psychického uvoľnenia a sebadôvery.
Cieľom nie je porovnávať výkon žiaka s ostatnými, ale vytvárať podmienky na jeho individuálny rozvoj, sebarealizáciu, uvoľnenie hlasového aparátu a radosť zo spevu.

2. HLAVNÉ CIELE ŠTVORROČNÉHO PLÁNU
- vytvoriť si pozitívny vzťah k spievaniu a hudbe,
- rozvíjať prirodzené dýchanie a uvoľnenie tela,
- zlepšovať artikuláciu, dikciu a rečové schopnosti,
- sluchové vnímanie ,
- podporovať schopnosť sústrediť sa,
- posilňovať hudobnú pamäť,
- rozvíjať schopnosť reprodukovať jednoduché melódie,
- podporovať sebavyjadrenie a odbúravať zábrany,
- získavať sebadôveru prostredníctvom spevu,
- schopnosť predniesť pieseň pred blízkym publikom.

3. ZÁSADY PRÁCE
- individuálne tempo práce a rešpektovanie únavy,
- názornosť, hravosť a praktické dychové/rečové hry,
- časté opakovanie a upevňovanie návykov,
- krátke, jasné a zrozumiteľné pokyny,

- postup od jednoduchých zvukov/tónov k melódiám,
- pravidelná zmena činností počas hodiny,
- pozitívna motivácia a pochvala za každý pokrok,
- využívanie prstových hier, pohybu a rytmických rekvizít,
- akceptovanie hlasových limitov a aktuálnej dispozície žiaka.

4. 1. ročník
Cieľ: Vytvoriť pozitívny vzťah ku spievaniu, uvoľniť dýchanie a rozvíjať rečovo-artikulačné schopnosti.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Postoj a uvoľnenie	uvoľnenie krku, ramien a sánky prostredníctvom hier	Žiak dokáže uvoľniť telo pri spievaní.
Dýchanie	dychové hry (fúkanie do sviečky, púpavy, usmernený výdych)	Žiak predĺži výdychový prúd.
Tvorenie tónu	napodobňovanie zvukov (zvuky zvierat, siréna, rezonancia *m*)	Žiak dokáže vytvoriť voľný tón.
Artikulácia	rečové riekanky, výslovnosť samohlások	Žiak artikuluje zreteľnejšie.
Rytmus	vytlieskanie rytmu ľudových riekaniek	Žiak zopakuje jednoduchý rytmický model.
Sluch	rozlišovanie vysokého a nízkeho tónu	Žiak sluchom rozlíši výšku tónu.
Prednes	jednoduchá detská alebo ľudová pieseň	Žiak zaspieva krátku pieseň s pomocou učiteľa.

5. 2. ročník
Cieľ: Rozšíriť hlasový rozsah, upevniť intonačnú presnosť a rozvíjať samostatnejší spevácky prejav.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Dýchanie	usmerňovaný nádych nosom a plynulý výdych pri speve	Žiak správne nadychuje pred hudobnou frázou.
Hlasové cvičenia	spev jednoduchých motívov v rozmedzí kvinty	Žiak zaspieva krátky stupnicový úsek.
Artikulácia	artikulačné rozcvičky, jasná výslovnosť textu piesne	Žiak zrozumiteľne prednáša text piesne.
Dynamika	rozlišovanie ticho – hlasno (*p* – *f*)	Žiak uplatňuje dynamický kontrast.
Rytmus	spev v stálom tempe so sprievodom	Žiak udrží základné tempo piesne.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Pamäť	zapamätanie si textu a melódie piesne	Žiak dokáže zahrať/zaspievať časť piesne spamäti.
Prednes	jednoduché charakterové a rozprávkové piesne	Žiak dokáže vyjadriť náladu piesne.

6. 3. ročník

Cieľ: Upevňovať hlasové zručnosti, podporovať samostatnosť a rozvíjať kultúru speváckeho prejavu.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Dýchanie a opora	základná dychová kontrola pri dlhších tónoch	Žiak udrží dlhší tón bez poklesu intonácie.
Hlasový rozsah	plynulý spev v širšom rozsahu	Žiak sa orientuje vo svojom prirodzenom rozsahu.
Artikulácia	jasná dikcia aj v rýchlejšom tempe piesne	Žiak spája zreteľnú artikuláciu s melódiou.
Výraz	vyjadrenie nálady textu (veselá, smutná pieseň)	Žiak spevom vyjadruje emóciu piesne.
Sluch a pamäť	spev piesne podľa sluchu aj bez neustálej podpory učiteľa	Žiak reprodukuje pieseň samostatnejšie.
Vystúpenie	príprava krátkeho programu pred známym publikom	Žiak sa zapojí do triedneho vystúpenia.

7. 4. ročník

Cieľ: Upevniť získané hlasové návyky a umožniť žiakovi samostatnú umeleckú prezentáciu.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Hlasová hygiena	uplatňovanie návykov zdravého spevu	Žiak spieva bez preťažovania hlasiviek.
Artikulácia a dikcia	plynulý prednes textu s kultivovanou výslovnosťou	Žiak artikuluje prirodzene a zrozumiteľne.
Prednes	2–3 piesne rôzneho charakteru podľa záujmu žiaka	Žiak interpretuje piesne so sprievodom.
Pamäť	ucelený prednes piesní spamäti	Žiak prednesie pieseň bez textovej predlohy.
Samostatnosť	samostatné nasadenie tónu po intonačnom udaní	Žiak začne spievať po udaní tónu/predohre.
Vystupovanie	prezentácia pred publikom	Žiak dokáže odspievať svoj program pred publikom.

8. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Pri integrovanom žiakovi sa technické požiadavky určujú prísne individuálne vzhľadom na jeho zdravotné či mentálne možnosti.

Oblasť	Základná požiadavka
Postoj / Posed	uvoľnené telo bez napätia
Dýchanie	prirodzený nádych a plynulý výdych
Intonácia	reprodukcia melódie podľa individuálnych sluchových možností
Artikulácia	zrozumiteľnosť textu v rámci rečových schopností žiaka
Dynamika	rozlíšenie základných kontrastov (ticho – hlasno)
Pamäť	zapamätanie si kratších hudobno-textových celkov
Prednes	spevácky prednes skladieb primeraných schopnostiam

9. REPERTOÁR

Repertoár má byť kratší, chytľavý, melodický a motivačný:
slovenské ľudové piesne a riekanky
detské populárne piesne
známe melodické piesne z rozprávok a filmov
jednoduché autorské a charakterové piesne
piesne vybrané podľa vlastného záujmu a obľuby žiaka.

10. HODNOTENIE

Kritérium	Hodnotenie
Aktivita na hodine	primerane schopnostiam
Osobný pokrok	**hlavné kritérium**
Snaha a prístup	veľmi dôležité kritérium
Intonácia a rytmus	podľa individuálnych možností
Artikulácia a reč	podľa rečových možností žiaka
Vystupovanie	podľa odvahy a možností žiaka
Celkový rozvoj osobnosti	kľúčové hodnotenie

Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na individuálny posun a radosť z hudobnej činnosti, nie na porovnávanie s ostatnými žiakmi.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	Požiadavka
Rozcvičenie	krátke dychové alebo hlasové cvičenie
Prednes	1–2 jednoduché piesne podľa individuálnej úrovne
Pamäť	spev kratšieho úseku spamäti (podľa možností)
Vystúpenie	krátka prezentácia v komornom prostredí

Skúška môže byť upravená, skrátená alebo nahradená interným hodnotením na hodine podľa individuálneho vzdelávacieho plánu.

12. ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA VYUČOVACEJ HODINY

Činnosť	Orientačný čas
Úvod, privítanie, motivácia	3–5 min
Uvoľňovacie a dychové cvičenia	5 min
Hlasové rozcvičky a rečové hry	5–10 min
Práca na artikulácii a texte	5 min
Nácvik / opakovanie piesne	10–15 min
Záverečné uvoľnenie a spätná väzba	3–5 min

13. SPOLUPRÁCA S RODIČOM

poskytovanie jednoduchých návodov na dychové a rečové cvičenia doma
odporúčania na počúvanie vhodnej hudby
informácie o hlasovom pokroku žiaka
podpora domáceho spájania hudby s radosťou (bez stresu z drilu).

14. HLAVNÉ VÝSLEDKY PO ŠTYROCH ROKOCH

mať pozitívny vzťah k spievaniu a hudbe
ovládať základné uvoľnenie tela pri speve
správne nadychovať pred speváckou frázou
zlepšiť zrozumiteľnosť a artikuláciu reči
rozlišiť dynamiku a náladu piesne
zaspievať vybrané piesne spamäti
zažiť radosť z vlastného hlasového prejavu a úspechu
zvládnuť vystúpenie v komornom alebo triednom prostredí.

15. ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE ŠTVORROČNÉHO OBDOBIA

Za hlavný úspech štúdia sa považuje individuálny rozvoj speváckych a rečových schopností, zvýšenie sebadôvery, odbúranie strachu zo spevu a radosť z vlastnej umeleckej činnosti.

2. DYCHOVÉ NÁSTROJE – ZOBCOVÁ FLAUTA
HUDOBNÝ ODBOR - HRA NA SOPRÁNOVEJ ZOBCOVEJ FLAUTE

Charakteristika predmetu

Hlavným cieľom predmetu Hra na sopránovej zobcovej flaute je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na dychovom nástroji.

Vyučovanie hra na sopránovej zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má vicero príčin: základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť aj deti od 5 rokov a okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch, či už drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj zdravotný rozmer: dychová hygiena, držanie tela, práca rúk súčasne s dychom - to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách prípadne ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka, nakoľko zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť ako jeden zo zdrojov motivácie.

Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor. Výučba prebieha individuálnou formou, podľa možností školy a potrieb žiakov je doplnená komornou, súborovou prípadne orchestrálnou hrou.

Výčba je zameraná na postupné osvojovanie si:

- základnej údržby nástroja,
- správnych hygienických návykov,
- správneho dýchania (reberno-bránicového),
- správneho držania tela a nástroja počas hry,
- základných zručností správneho nasadzovania a tvorby tónu,
- synchronizácie prstov pravej a ľavej ruky počas hry,
- orientácie v notovom zápise,
- rytmického cítenia a práce s metronómom,
- výrazových a interpretačných prostriedkov,
- samostatnosti pri štúdiu skladieb.

Žiak sa postupne oboznamuje s flautovou literatúrou s dôrazom na rytmus, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, interpretáciu a s praktickým využitím možností nástroja.

Výučba rešpektuje individuálne schopnosti žiaka, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja ako aj umelecké záujmy žiaka.

CIELE PREDMETU

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na sopránovej zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk ako aj pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie.

Akcent treba klásť aj na prácu prstov - je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie otvorov na nástroji bruškami prstov, ďalej na prácu jazyka či na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie najmä v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensemblové hranie vedie žiaka ku schopnosti harmonicky myslieť a pedvídať hudobné situácie.

KOMPETENCIE ŽIAKA

Hudobné kompetencie

- orientácia v notovom zápise,
- rozpoznávanie základných dynamických a rytmických označení,
- chápanie základných hudobných pojmov,
- rozvíjanie hudobnej predstavivosti,
- správna reprodukcia jednoduchej melódie,
- interpretácia skladby primerane svojej technickej úrovni.

Technické kompetencie

- správne držanie tela a nástroja počas hry,
- správne postavenie rúk,
- orientácia na nástroji,
- synchronizácia prstov pravej a ľavej ruky počas hry,
- ovládanie základných technických cvičení,
- používanie správneho prstokladu jednotlivých hmatov,
- Interpretačné kompetencie,
- tvorba hudobnej frázy,
- rešpektovanie štýlu a charakteru skladby,
- rozlišovanie hudobnej artikulácie,
- Sociálne a osobnostné kompetencie,
- samostatnosť pri riešení problémov,
- rozvíjanie schopnosti sebareflexie,
- schopnosť spolupráce s ostatnými žiakmi,
- rešpektovanie zásad komornej, súborovej a orchestrálnej hry,
- primerané vystupovanie na podujatiach pred publikom.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

- príprava na vyučovanie,
- úroveň osvojenia hudobných schopností a zručností,
- verejné vystupovanie na koncertoch,
- úroveň zvládnutia hudobného repertoáru.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

1. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• stavba hudobného nástroja • základná údržba • reberno-bránicové dýchanie	• pomenovanie častí zobcovej flauty

• hrací aparát: poloha tela, držanie nástroja, postavenie rúk, postoj pri hre • tvorba tónu • základy dychovej techniky • tónový ambitus • rytmus	• zvládnutie základnej údržby nástroja a osvosvojenie si správnych hygienických návykov • porozumenie princípu správneho dýchania • zvládnutie správneho postoja a držania hudobného nástroja počas hry • osvojenie si základných zručností správneho nasadzovania a tvorby tónu • hranie technických cvičení zameraných na nádych, plynulosť a dĺžku výdychu • interpretácia hudobného repertoáru v rozsahu c^1 - a^2 • interpretačné rozlíšenie základných rytmických hodnôt nôt a pomlčiek

2. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• nácvik elementárnych úkonov (rytmus, intonácia, tvorba tónu) postupne smerovať k výrazovosti prednesu a tým pestovať estetické cítenie žiaka a jeho hudobný intelekt • zaviesť nácvik 16-tinovej rytmickej hodnoty v rámci základných metrických predpisov ($^2/_4$, $^3/_4$, $^4/_4$) ako aj v $^3/_8$ metre a alla breve • rozširovať tónový ambitus do úrovne c^3 • venovať pozornosť štúdiu stupníc do 2 # a b (dur, mol), zaviesť nácvik rozloženého T^5	• ovládanie rytmu, intonácie, tvorby tónu • osvojenie si 16-tinovej noty pri hre v štvrťových, osminových a polových taktoch • znalosť tónového ambitu od c^1 po c^3 • znalosť stupníc do 2 predznamenaní a T^5

3. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• demonštrovať rôzne spôsoby artikulácie • nacvičovať základnú ornamentiku v skladbách a vibrato • oboznamovať žiaka so základnými tempovými a dynamickými predpismi • hrať stupnice do 3 # a b (dur, mol) + T^5, D^7	• interpretácia tenuta, legata, staccata • osvojenie si základných prvkov ornamentiky a vibrata • upevňovanie tempových označení a dynamiky • ovládanie stupníc do 3 predznamenaní a a-kordov T^5, D^7

4. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• nácvik dvojitého jazyka • poznať hmatový ambit nástroja	• rozvoj nácviku dvojitého jazyka • využívanie hmatov od c^1 po c^3

• hrať stupnice do 4 # a b (dur, mol) + T^5, D^7 • rozlišovať základné dynamické rozdiely (p, mf, f) s prihliadnutím na intonáciu	• ovládanie stupníc do 4 predznamenaní a akordov T^5, D^7 • aplikácia teoretických poznatkov z HN primerane k špecifikám nástroja

<u>Záverečná skúška žiaka 4. ročníka 1. časti</u>:
durová stupnica, T5, D7
molová stupnica (harmonická, melodická), T5, D7
2 etudy (prípadne technické cvičenia)
prednesová skladba s harmonickým (melodickým) sprievodom

HUDOBNÁ LITERATÚRA
V. Žilka: Veselé pískanie, zdravé dýchanie - Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu
M. Klement: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu - 1., 2. diel
L. Daniel: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu - 1., 2. diel
D. Martinček: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu
I. Hlavatá: Zabávame sa s píšťalôčkou
Uvedený hudobný materiál má odporúčací charakter - je možné ho doplniť o ďalšiu hudobnú literatúru.

PREDNESOVÉ SKLADBY
R. Gruber: Rozfúkaj sa, píšťalôčka
R. Gruber: 50 ľudových piesní pre 2-3 sopránové zobcové flauty
R. Gruber: Ľahké duetá
J. Melkovič: Čačky - hračky pre zobcovú flautu a klavír
J. Melkovič: Čo je čo - skladby pre 2 zobcové flauty a klavír
L. Daniel: Zborník skladbičiek starých majstrov
P. Eben: Duettina pre sopránový nástroj a klavír
J. K. Vaňhal: Drobnosti pro zobcovou flétnu a klavír
O. Blaha: Album populárnych skladieb pre zobcovú flautu a klavír
Výber hudobného repertoáru je v kompetencii pedagóga s rešpektovaním individuálnych psychofyziologických dispozícií a interpretačných schopností žiaka.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY 2. časť štúdia
1. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• rozvíjať hráčsku techniku (dvojitý jazyk, prstová technika, vibrato, ornamentika…) v rýchlych tempách • zdokonaľovať nácvik prstovej techniky vo vyšších registroch nástroja • uplatňovať celý tónový rozsah nástroja • hrať stupnice do 4 # a b (dur, mol) + T^5, D^7	• osvojenie si prvkov hráčskej techniky vo všetkých tempách • uvedomelá prstová technika v rýchlych tempách v celom rozsahu nástroja • demonštrácia tónového ambitu od c^1 po c^3 • ovládanie stupníc do 4 predznamenaní a akordov T^5, D^7

2. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• zdokonaľovať tvorbu tónu • hudobno-výrazové prostriedky: - tempo - rytmus - dynamika - štýlová interpretácia • hudobná forma • odborná terminológia • hudobný repertoár	• sústredenie sa na kvalitu tvoreného tónu, vedieť sa intonačne prispôsobiť - orientácia v tempových označeniach - rozlíšenie tempa a metra počas hry - zvládnutie vedomej ragulácie dychu pri tvorení crescenda a decrescenda - schopnosť interpretačne rozlíšiť hudobný štýl prednesových skladieb • dokázať po naštudovaní skladby rozlíšiť časti skladby, napr. úvod, záver, predtaktie, da capo al fine a pod. • aplikácia hudobnej terminológie počas diskusie • hranie stupníc, akordov, etud a interpretácia prednesových skladieb v súlade s dĺžkou štúdia a hudobných schopností

3. ročník

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
• tvorba tónu • technika hry na nástroji • hudobno-výrazové prostriedky • komorná hra • hrať akordy T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate	• zvýšenie úrovne dychovej techniky • skvalitnenie prstovej techniky • aplikovanie tvorivosti a predstavivosti pri interpretácii (rytmus, výraz, dynamika) • zosúladenie hudobného výrazu so spoluhráčmi • zvládnutie akordov T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate

4. ročník

• tón • hrať stupnice do 4 # a b (dur, mol) + T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate a staccato v celom rozsahu nástroja • technika hry na nástroji • hudobno-výrazové prostriedky • hudobná forma • odborná terminológia • hra z listu • absolventské vystúpenie	• ovládanie tvorenia správneho a intonačne čistého tónu založeného na správnej dychovej technike • demonštrácia hry stupníc dur, mol (harmonický i melodický variant) a akordov T^5, D^7, zm^7 tenuto, legato, staccato s využitím celého ambitu nástroja • flexibilné reagovanie na technicky náročné pasáže v skladbe • uplatnenie vlastných predstáv a hudobnej

	tvorivosti počas interpretácie skladby • porozumenie formálnej výstavbe interpretovaných skladieb na základe osvojených znalostí • orientovanie sa v odbornej komunikácii o hudobných dielach • v súlade s hudobnými schopnosťami zvládnutie hry z listu • interpretácia skladby pred verejnosťou na základe porozumenia

<u>Záverečná skúška absolventa 1. stupňa základného štúdia</u>:
durová stupnica, T5, D7
molová stupnica (harmonická, melodická), T5, D7, zm7
2 etudy (prípadne technické cvičenia)
prednesová skladba s harmonickým sprievodom - absolventský výkon

HUDOBNÁ LITERATÚRA
L. DANIEL: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu - 2., 3. diel
L. DANIEL: Základy techniky pre sopránovú zobcovú flautu - 1. diel (Stupnice a akordy)
M. Klement: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu - 2. diel
Z. KODÁLY: Škola moderného rytmu a frázovania pre žiakov hudobných škôl
J. OLEJNÍK: Štúdia pre sopránovú zobcovú flautu
V. Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu
H. U. Steeps: Denné cvičenia pre pokročilých
P. Cón: Etudy pre zobcovú flautu
Uvedený hudobný materiál má odporúčací charakter - je možné ho doplniť o ďalšiu hudobnú literatúru.

PREDNESOVÉ SKLADBY
J. Z. Bartoš: 10 skladieb pre 3 zobcové flauty
J. Ch. Pepusch: 6 sonát pre sopránovú zobcovú flautu a klavír
I. Dibák: Kavatina pre zobcovú flaotu a klavír
G. Gastoldi: Renesančné tance pre 2 zobcové flauty a gitaru
J. Hatrík: Tance detí - pre sopránovú zobcovú flautu, čembalo (klavír) a violončelo
J. Loeillet: 6 sonát pre sopránové zobcové flauty bez sprievodu
J. Loeillet: 12 sonát pre flautu a basso continuo
O. Vágenknecht: So zobcovou flautou siedmimi storočiami
J. Málek: Miniherbár (sopránová flauta, altová flauta, gitara)
P. Klapil: Z cudzích krajov - 12 ľudových piesní európskych národov pre 2 sopránové flauty a gitaru
Výber hudobného repertoáru je v kompetencii pedagóga s rešpektovaním individuálnych psycho-fyziologických dispozícií a interpretačných schopností žiaka.
Výchovno-vzdelávacie ciele ako aj obsahové a výkonové štandardy (s výnimkou uvedeného hudobného materiálu a prednesových skladieb) je možné aplikovať pri všetkých typoch zobcových fláut - sopránovej, altovej, tenorovej, basovej.

2. DYCHOVÉ NÁSTROJE – PRIEČNA FLAUTA

Hra na priečnej flaute
Prvá časť I. stupňa základného štúdia
primárne umelecké vzdelávanie (ISCED 1B)

1. ročník prvej časti I. stupňa
Ciele
Správne držať nástroj. Zvýšiť kapacitu pľúc. Osvojiť si tvorenie tónu. Vybudovať základné postavenie nátisku, položiť základ pre kultúru tónu a zvuku (vyrovnanosť registrov, intenzita a farba tónu), budovať zvukovú predstavu čistého a kultivovaného flautového tónu.
Upevňovať intonačnú stabilitu, zvyšovať interpretačnú citlivosť v dynamickom rozlíšení (pp– mf–ff). Prehlbovať hmaty po c3, podľa možností priberať hmaty s posuvkami. Nepretržite rozvíjať prstovú techniku, synchronizáciu jazyka a prstov. Interpretovať v artikulačnom rozhraní tenuto – legato. Apelovať na kultivovanú hru tónovo a výrazovo. V praxi realizovať znalosti hudobného vkusu jednotlivých štýlových období. Pestovať zmysel pre kolektívnu hru, motivovať k hre v ansámbloch (orchester, komorná hra).

Obsah	**Žiaci**
Hudobný nástroj. Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja – tlakové body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu). Zväčšovanie dychovej kapacity pľúc vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu. Hra tenuto, legato. Prefukovanie oktáv. Hra v celom rozsahu nástroja chromaticky od c1 – po e3. Hra durových a molových harmonických stupníc do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7 a zm7 – veľký rozklad a obraty v tenute a hladkom legate. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Hra so sprievodom klavíra, komorná hra. Verejné vystúpenia.	• sú oboznámení s históriu nástroja, zvládajú zloženie, rozložením nástroja a jeho ošetrovaním, • majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja), • pracujú so základmi dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice, • v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, • praktizujú hru durových a molových harmonických stupníc do 3 predznamenaní, zahrajú akordy T5, D7 a zm7 – veľký rozklad a obraty v tenute a hladkom legate, • interpretujú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

2. ročník prvej časti I. stupňa

Obsah	**Žiaci**
Hygiena hudobného nástroja. Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroja. Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c1 – po a3. Stabilizovanie hry tenuto, legato. Vyrovnávanie polôh. Zväčšovanie dynamických plôch. Práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov). Hra durových a molových stupníc (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľký rozklad v tenute, legate. Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre (duo, trio, kvarteto) v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi. Verejné vystúpenia.	• praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, ošetrovanie nástroja, • ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania – intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), • rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano – forte podľa individuálnych schopností žiaka, • ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), zahrajú akordy T5, D7, zm7 – veľký rozklad v tenute, legate, • hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Odporúčaný notový materiál

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.
F. Malotín: První doteky – škola hry na priečnu flautu
E. Tomaszewski: vyber etud I. zoš.
Výber prednesových skladieb z obdobia renesancie a baroka
Úpravy populárnych piesní, rozprávkových a filmových melódií
M. Klement: Škola hry na altovú flautu – výber prednesov

Absolventská skúška

Žiak interpretuje pred komisiou:
− 1 durovú alebo molovú stupnica s T5 a jeho obratmi
− 1 alebo 2 etudy
− 1 alebo 2 prednesové skladby so sprievodom klavíra

A. Druhá časť I. stupňa základného štúdia
nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B)
(Pedagóg postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, ak žiak po ukončení 2.ročníka primárneho umeleckého štúdia hry na sopránovej zobcovej flauty prestúpil na priečnu flautu a absolvoval zvyšok prvej časti I.stupňa hry na priečnej flaute podľa učebného plánu č. 10.)

1. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia A

Obsah	**Žiaci**
Hygiena hudobného nástroja. Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Tvorba kultúrneho tónu a intonácie. Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. Orientácia na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po a3 s následným rozširovaním po c4. Hra durových a molových stupníc (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate. Prehlbovanie vedomostí v oblasti štýlových období. Zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu a výraz. Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. Verejné vystúpenia.	• ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, • majú osvojené kompetencie primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), • sústreďujú sa na tvorbu kultúrneho tónu a intonácie, • aplikujú jednoduché staccato, • zdokonaľujú hru melodických ozdôb, • pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, • upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po a3 s následným rozširovaním po c4, • ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), zahrajú akordy T5 – veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy, • vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, • hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

2. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia A

Obsah	**Žiaci**
Zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na	• zdokonaľujú zvukovú predstavivosť čistého a zvučného tónu, • prehlbujú nádychovú fázu (pracujú na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžujú výdychovú fázu vzhľadom na hru

obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. Zavádzanie nácviku dvojitého staccata. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po c4. Aplikácia hudobno – teoretických poznatkov v praxi. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Technika hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou. Tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky. Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a rednesových skladieb. Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality. Verejné vystúpenia.	náročnejších prednesov, • rozširujú dynamickú škálu– hrou: p f p, f p f. • ovládajú techniku hry jednoduchého staccata, • zavádzajú nácvik dvojitého stacccata, • upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po c4, • majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, zahrajú akordy T5 – veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur - c mol cez 3 oktávy, • ovládajú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou, • ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, • dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia A

Obsah	**Žiaci**
Zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvučného flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a redlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja. Stabilizovanie techniky hry tenuta, legata, jednoduchého a dvojitého staccata, portamenta. Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka	• zdokonaľujú kvalitu tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry, • ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych), • rozširujú dynamickú škálu vo všetkých registroch nástroja, • v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, jednoduché aj dvojité staccato, portamento, • aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po d4, • majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T5, D7, zm7

v rozsahu od c1 po d4. Uvedenie hudobno-teoretické poznatkov do praxe. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické),T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Sústredenosť a ekonomický nácvik náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie). Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka. Hra v širších dynamických plochách. Komorná a súborová hra. Verejné vystúpenia.	veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate, • aplikujú melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka, • sú schopní zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, • dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia A

Obsah	**Žiaci**
Skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou. Dolaďovanie formou hry oktávových spojov. Upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po d4. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi. Stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate, Stupnice C dur, Cis dur – c mol, cis mol. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov. Flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu): M. Moyse – De la sonorite (cvičenia na tvorenie tónu), Philipe Bernold – La Technique d´ Embouchure (218 exercices). Rozvoj kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v	• naďalej zdokonaľujú tónovú stránku hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou, • pracujú na dolaďovaní formou hry oktávových spojov, • aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po d4, • dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate. • zahrajú stupnice C dur, Cis dur – c mol, cis mol cez 3 oktávy, • majú vytvorený názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu), • sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporučenia učiteľa, • vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných,

súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov. Zhodnotenie vlastného výkonu a výkonu iných. Práca na rytmicky aj výrazovo náročnejších etudách a prednesoch. Komorná a súborová hra. Verejné vystúpenia.	• sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy, • dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Odporúčaný notový materiál
Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.
F. Malotín: První doteky – škola hry na priečnu flautu
E. Tomaszewski: vyber etud II. zoš.
Výber prednesových skladieb z obdobia renesancie, baroka a klasicizmu a romantizmu.
Úpravy populárnych piesní, rozprávkových a filmových melódií.

Absolventská skúška
Na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného umeleckého vzdelávania žiak vykoná absolventskú skúšku, ktorá pozostáva z interpretácie nasledujúcich čísel pred komisiou:
− 2 durové a molové stupnice do 7 predznamenaní, T5, D7, zm7 s obratmi
− 2 etudy rôzneho charakteru
− 2 prednesové skladby so sprievodom klavíra
Žiak účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ.

B. Druhá časť I. stupňa základného štúdia
nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B)
(Pedagóg postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, keď žiak ukončil primárne umelecké vzdelanie na sopránovej zobcovej flaute.)

1. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia B

Obsah	**Žiaci**
Hygiena a zloženie nástroja. Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja - body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu). Zväčšovanie dychovej kapacity pľúc vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu.	• sú oboznámení s históriu nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, • majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja), • sú oboznámení so základy dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice, • v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato,

Hra tenuto, legato. Prefukovanie oktáv. Hra v rozsahu nástroja chromaticky od c1 po e3. Hra durových a harmonických molových stupníc do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, veľký rozklad T5 v tenute, legate. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Súhra s klavírom, hra duet. Verejné vystúpenia.	• ovládajú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní, zahrajú akordy – veľký rozklad T5 v tenute, legate, • zahrajú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

2. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia B

Obsah	**Žiaci**
Hygiena a zloženie nástroja. Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroje. Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c1 po a3. Stabilizovanie hry tenuto, legato. Vyrovnávanie polôh. Zväčšovanie dynamických plôch. Práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov). Hra durových a molových (harmonické a melodické) stupníc do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľký rozklad v tenute, legate. Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre (duo, trio, kvarteto) v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi. Verejné vystúpenia.	• ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, a ošetrovanie nástroja, • praktizujú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberovo-bránicového dýchania – intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), • rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano – forte podľa individuálnych schopností žiaka, • ovládajú hru durových a molových (harmonické a melodické) stupníc do 4 predznamenaní, zahrajú akordy – veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate, • hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia B

Obsah	**Žiaci**
Údržba nástroja a hygiena. Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po a3 s následným rozširovaním po c4. Hra durových a molových stupníc. Prehlbovanie vedomostí v oblasti štýlových období. Zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu. Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Verejné vystúpenia.	• ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, • majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberovo-bránicového dýchania), • zdokonaľujú prácu na tvorbe kultúrneho tónu a intonácii, • pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, • ovládajú hru durových a molových stupníc do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), zahrajú akordy – veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy, • vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, • hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia B

Obsah	**Žiaci**
Zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. Zavádzanie nácviku dvojitého staccata. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po c4. Hra durových a molových stupníc. Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou	• aplikujú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou, • ovládajú techniku hry jednoduchého staccata, • majú osvojenú hru durových a molových (harmonické, melodické) stupníc z hľadiska tempa do 4 predznamenaní, zahrajú akordy – veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur – c mol cez 3 oktávy, • dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb. • ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky,

náročnejších technických etúd a prednesových skladieb. Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality. Verejné vystúpenia.	• 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Odporúčaný notový materiál
Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.
L. Knator: Škola hry na flautu 1. diel, 2. diel – výber
G. Gariboldi: Cvičenia pre začiatočníkov
F. Malotín: První doteky – škola hry na priečnu flautu
Výber prednesových skladieb z obdobia renesancie, baroka a klasicizmu, jednoduché skladby slovenských skladateľov.
Úpravy populárnych a ľudových piesní, rozprávkových a filmových melódií

Absolventská skúška
Na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného umeleckého vzdelávania žiak vykoná absolventskú skúšku, ktorá pozostáva z interpretácie nasledujúcich čísel pred komisiou:
− 2 durové a molové stupnice do 7 predznamenaní, T5, D7, zm7 s obratmi
− 2 etudy rôzneho charakteru
− 2 prednesové skladby so sprievodom klavíra
Žiak účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ.

2. DYCHOVÉ NÁSTROJE – KLARINET

HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA KLARINETE
NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU
Hra na klarinete

Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor.
Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU
Hlavným cieľom predmetu hra na klarinete, je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na drevený dychový nástroj.

Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:
- základných hráčskych návykov a správneho postoja pri hre
- správne nasadenie tónu a dýchanie
- tvorenie tónu a správne uchopenie hubičky
- čítania notového zápisu
- rytmického cítenia a práce s tónom

- základnej techniky hry
- hudobnej pamäti a sluchových schopností
- interpretačných a výrazových prostriedkov
- samostatnosti pri štúdiu skladieb

Žiak sa postupne oboznamuje s hrou na klarinete a rôznymi hudobnými štýlmi. Dôraz sa kladie na kultivovaný tón, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu a praktické využitie možností nástroja.
Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- vytvoriť si správne hráčske návyky
- ovládať základnú techniku hry na klarinete
- orientovať sa v celom rozsahu nástroja
- rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu
- rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti
- naučiť sa čítať notový zápis
- rozvíjať hudobnú pamäť
- ovládať základné durové stupnice, kvintakordy a obraty
- využívať dynamiku v hre a vedieť pracovať s tónom
- rozvíjať artikuláciu, frázovanie a hudobný výraz
- rozlišovať charakter a štýl skladieb
- postupne získavať samostatnosť pri štúdiu
- získavať skúsenosti s verejným vystupovaním
- podľa možností sa zapájať do komornej a súborovej hry.

KOMPETENCIE ŽIAKA

Hudobné kompetencie

- orientuje sa v notovom zápise
- rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia
- chápe základné hudobné pojmy
- rozvíja hudobnú predstavivosť
- dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu
- dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

Technické kompetencie

- správny postoj pri hre na klarinete
- udržiava správne postavenie rúk
- orientuje sa v plnom rozsahu nástroja
- upevňuje hlavné návyky v hre ako nasadenie tónu a dýchanie
- ovláda základné technické cvičenia
- bez problémov prechádza do oktáv
- Interpretačné kompetencie

- rozlišuje artikuláciu
- vytvára hudobnú frázu
- rešpektuje charakter a štýl skladby
- dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.
- Sociálne a osobnostné kompetencie
- dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi
- rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry
- dokáže primerane vystupovať pred publikom
- učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu
- rozvíja schopnosť sebareflexie.

1.ročník 1.časť

Ciele

Formou prehrávania živej a reprodukovanej hudby získať u žiaka záujem o štúdium hry na klarinete.
Oboznámiť žiaka s nástrojom, jeho vznikom a vývojom. (Opis častí, zloženie nástroja, základná údržba nástroja a plátkov).
Zistiť dispozície žiaka pre hru na klarinete. Dbať na rozvoj všetkých hudobných schopností, najmä tých, ktoré sú u žiaka menej rozvinuté.
Oboznámiť žiaka so základnými technikami hry, ako sú nasadzovanie (détaché), legato a základy hry staccato.

Obsah

Dokonale zvládnuť šalmajový register a pokračovať v nácviku klarinetového registra. Venovať pozornosť prechodu v registri a1 – h1, g1 – h1, a1 – c2. Neustále sledovať kultúru tónu a dbať na kvalitu nasadenia. Pomocou jednoduchých dvojhl. skladbičiek nacvičiť základy hry. Tóny f, e, h1, c2 zvládnuť obidvoma malíčkami. Naučiť žiaka správnemu postupu pri samostatnom cvičení. Stupnice: C, G, F dur a kvintakordy.

2.ročník 1.časť

Ciele

Zdokonaľovať kultúru tónu. Upevňovať hru staccato a legato. Rozvíjať hudobné schopnosti – sluch, rytmus, hudobnú pamäť, motorické schopnosti.
Hra v základných dynamických odtieňoch. Základy hry z listu.

Obsah

Rozširovať rozsah od e do d3 (es3).
Dôsledne dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legate. Cvičiť artikuláciu po 3 a 4 tónoch. Prácu s tónom rozvíjať od p crescendom až po f a späť vo vydržovaných tónoch prostredníctvom stupníc.
Hrať piesne a ľahšie melodické inštruktívne skladby zvládnuté z nôt na ďalšiu vyučovaciu hodinu naspamäť. Stupnice C, G, D, A, F, E, Es – durové a kvintakordy.

3.ročník 1.časť

Ciele
Zdokonaľovať tónovú kultúru a dbať na zvukovú vyrovnanosť vo všetkých registroch.
Zrýchľovať hru staccato a vyrovnať ju s prstovou technikou. Rozvíjať výrazové schopnosti žiaka (dynamika, agogika).
Nácvik ľahších melodických ozdôb (opora, príraz, skupinka, nátril). Hra prednesových skladieb vo voľnejších tempách a nácvik portamenta.

Obsah
Rozšíriť rozsah do f3 (g3).
Zvládnuť presnú hru bodkovaného rytmu (osminová hodnota s bodkou a šestnástinová hodnota) a synkopického rytmu. Zrýchliť hru stupníc v osminových hodnotách.
Zvládnuť čítanie v osminových taktoch a taktoch alla breve. Pre hru voľných prednesových skladieb dokonale precvičiť čítanie drobnejších notových hodnôt (šestnástinová, dvaatridsatinová, štyriašesťdesatinová). Upevňovať hru v artikuláciách.
Pokračovať v nácviku hudobnej predstavivosti. Stupnice: chromatické, durové do 4 krížikov a 4b, paralelné molové s kvintakordmi po 3 a 4 tónoch (trioly, kvartoly).

4.ročník 1.časť

Ciele
Pripraviť žiaka na záverečnú skúšku, na ktorej preukáže všetky hudobno-výrazové a technické schopnosti nadobudnuté počas štúdia.
Rozvíjať poznatky žiaka z hry z listu, zdokonaliť jeho reprodukčné schopnosti, aby po absolvovaní mohol účinkovať v oblasti vlastného záujmu.

Obsah
Zdokonaľovač hru vo voľnejších tempách (adagio, lento a pod.). Nácvik oktávovej transpozície (ev. in C, in A). Nácvik ťažších melodických ozdôb (trilok, obal). Základy kry kadencií.
Prebrať v základných črtách frázovanie a výslovnosť v tanečnej a beatovej hudbe (nasadenie tónu tu, du). Stupnice: Všetky durové a molové stupnice s kvintakordmi po 3 a 4 tónoch (trioly, kvartoly).

II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Ciele
Nadviazať na schopnosti, zručnosti a vedomosti získané na I. stupni základného štúdia a rozvíjať ich o ďalšie technické a výrazové prostriedky, potrebné na zvládnutie náročných skladieb.
Rozvíjať muzikalitu a čistotu umeleckej interpretácie rôznych štýlov a žánrov pomocou výrazových prostriedkov v sólových, komorných a orchestrálnych skladbách.
Zdokonaľovať účinnosť osobitného umeleckého prejavu s dôrazom na samostatnosť nácviku, kultúru tónu, techniku predvedenia a presvedčivosť interpretácie hraných skladieb.
Koncertovať všetky výrazové a technické prostriedky, hru z listu, hru spamäti, transpozíciu do rôznych tónin na správnu interpretáciu sólových, komorných, súborových a orchestrálnych partov.

Celkový rozvoj výrazových a technických prvkov orientovať na dokonalé uplatnenie v praxi v rámci záujmovej umeleckej činnosti.

Obsah

Prostredníctvom cvičení upevňovať a rozvíjať kultúru tónu, nátisku, racionálne a funkčne prispôsobovať dýchanie, postoj pri hre legato, staccato a viesť žiaka k samostatnosti, k samostatnej sluchovej kontrole.

Podľa individuálnych fyziologických daností žiaka rozvíjať zložitejšie artikulačné a výrazové prostriedky ako dvojité a trojité staccato, dychové reberno-bránicové vibrato, rozsiahlejšiu a výraznejšiu dynamiku, melodické ozdoby a ich správnu interpretáciu.

Transponovať melodické útvary do rôznych tónin z C, A, Es klarinetu transponovať melódiu do B klarinetu.

Rozvíjať hru spamäti, hru z listu. Interpretovať a správne frázovať tanečnú, populárnu a džezovú hudbu.

Pokúsiť sa improvizovať na danú melódiu alebo voľnou improvizáciou preukázať svoje hudobné schopnosti. Stupnice:

Všetky durové, molové s kvintakordmi po troch a štyroch tónoch. Dominantné septakordy, zmenšené septakordy, chromatická a celotónová stupnica.

Záverečná skúška

Stupnice: 2 durové, 2 molové, kvintakord a obraty, D7, 2 etudy rozsiahlejšieho charakteru 1 koncert alebo prednesová skladba väčšieho rozsahu hraná na verejnom podujatí školy

TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice, akordy**	**Etudy**	**Prednesové skladby**
I/1	C,G,F dur + základné kvintakordy	Zákostelecký, Koželuh	krátke ľudové piesne
I/2	C,G,D,F,B + kvintakordy a obraty	Zákostelecký, Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
I/3	Dur a mol do 3 predznamenaní, kvintakord a obraty	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
I/4	Dur a mol do 4 predznamenaní, kvintakord a obraty	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/1	Dur a mol do 5 predznamenaní, kvintakord a obraty	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/2	Dur a mol do 6 predznamenaní,kvintakord a obraty D7	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové

II/3	Všetky dur a mol, celotónová, kvintakord a obraty, D7	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/4	Všetky dur a mol, celotónová, kvintakord a obraty, D7	Demnitz	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové

ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské skladby, jednoduché tanečné skladby, filmové a rozprávkové melódie, charakterové miniatúry a populárne piesne.
I. stupeň – 2. časť: populárna hudba, tanečné a filmové skladby, slovenská tvorba, skladby rôzneho obdobia(klasicizmus, romantizmus a súčasná hudba) jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.

KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
dychového súboru
komornej hry
ľudového súboru
populárnej kapely
iných školských hudobných zoskupení

Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

POSTUPOVÁ SKÚŠKA

1 durová a molová stupnica, kvintakord a obraty
dve etudy primeranej náročnosti
prednesová skladba odohraná na verejnom koncerte v rôznom štýle
Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
- technicky a interpretačne primeraná skladba s podkladom alebo klavírnym doprovodom
- populárna, filmová, tanečná alebo charakterová skladba
- prípadne komorná skladba.

Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

- ovláda základnú techniku hry na klarinete
- správny postoj pri hre na nástroji
- ovláda základné durové a molové akordy
- číta jednoduchý notový zápis a akordové značky
- ovláda základné rytmické a dynamické prvky
- používa základnú artikuláciu a frázovanie
- interpretuje skladby rôzneho charakteru
- dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
- dokáže vystúpiť pred publikom
- podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných, interpretačných a praktických kompetencií žiaka v hre na klarinete.
Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb, sprievodov a komorného repertoáru sa prispôsobuje:

- veku žiaka
- fyzickým dispozíciám
- individuálnemu tempu napredovania
- technickej úrovni
- hudobným schopnostiam
- umeleckému zameraniu
- možnostiam školy.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

2. DYCHOVÉ NÁSTROJE – SAXOFÓN

HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA SAXOFÓNE

NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU

Hra na saxofóne
Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor.
Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu hra na saxofóne, je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na drevený dychový nástroj.

- Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:
- základných hráčskych návykov a správneho postoja pri hre

- správne nasadenie tónu a dýchanie
- tvorenie tónu
- čítania notového zápisu
- rytmického cítenia a práce s tónom
- základnej techniky hry
- hudobnej pamäti a sluchových schopností
- interpretačných a výrazových prostriedkov
- samostatnosti pri štúdiu skladieb

Žiak sa postupne oboznamuje s hrou na saxofóne a rôznymi hudobnými štýlmi. Dôraz sa kladie na kultivovaný tón, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu a praktické využitie možností nástroja.
Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- vytvoriť si správne hráčske návyky
- ovládať základnú techniku hry na saxofóne
- orientovať sa v celom rozsahu nástroja
- rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu
- rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti
- naučiť sa čítať notový zápis
- rozvíjať hudobnú pamäť
- ovládať základné durové stupnice, kvintakordy a obraty
- využívať dynamiku v hre a vedieť pracovať s tónom
- rozvíjať artikuláciu, frázovanie a hudobný výraz
- rozlišovať charakter a štýl skladieb
- postupne získavať samostatnosť pri štúdiu
- získavať skúsenosti s verejným vystupovaním
- podľa možností sa zapájať do komornej a súborovej hry.

KOMPETENCIE ŽIAKA

Hudobné kompetencie

- orientuje sa v notovom zápise
- rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia
- chápe základné hudobné pojmy
- rozvíja hudobnú predstavivosť
- dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu
- dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

Technické kompetencie

- správny postoj pri hre na saxofóne
- udržiava správne postavenie rúk
- orientuje sa v plnom rozsahu nástroja
- upevňuje hlavné návyky v hre ako nasadenie tónu a dýchanie
- ovláda základné technické cvičenia

- bez problémov prechádza do oktáv
- Interpretačné kompetencie
- rozlišuje artikuláciu
- vytvára hudobnú frázu
- rešpektuje charakter a štýl skladby
- dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.
- Sociálne a osobnostné kompetencie
- dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi
- rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry
- dokáže primerane vystupovať pred publikom
- učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu
- rozvíja schopnosť sebareflexie.

1.ročník 1.časť

Ciele
Formou prehrávania živej a reprodukovanej hudby získať u žiaka záujem o štúdium hry na saxofóne.
Oboznámiť žiaka s nástrojom, jeho vznikom a vývojom. (Opis častí, zloženie nástroja, základná údržba nástroja a plátkov).
Zistiť dispozície žiaka pre hru na saxofóne. Dbať na rozvoj všetkých hudobných schopností, najmä tých, ktoré sú u žiaka menej rozvinuté.
Oboznámiť žiaka so základnými technikami hry, ako sú nasadzovanie (détaché), legato a základy hry staccato.

Obsah
Dokonale zvládnuť šalmajový register a pokračovať v nácviku registra. Venovať pozornosť prechodu v registri a1 – h1, g1 – h1, a1 – d2. Neustále sledovať kultúru tónu a dbať na kvalitu nasadenia.
Pomocou jednoduchých dvojhl. skladbičiek nacvičiť základy hry. Tóny g1, a1, h1, c2, d2. Naučiť žiaka správnemu postupu pri samostatnom cvičení. Stupnice: C, G, F dur a kvintakordy.

2.ročník 1.časť

Ciele
Zdokonaľovať kultúru tónu. Upevňovať hru staccato a legato. Rozvíjať hudobné schopnosti – sluch, rytmus, hudobnú pamäť, motorické schopnosti.
Hra v základných dynamických odtieňoch. Základy hry z listu.

Obsah
Rozširovať rozsah od c1 do d3 (es3).
Dôsledne dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legate. Cvičiť artikuláciu po 3 a 4 tónoch. Prácu s tónom rozvíjať od p crescendom až po f a späť vo vydržovaných tónoch prostredníctvom stupníc.
Hrať piesne a ľahšie melodické inštruktívne skladby zvládnuté z nôt na ďalšiu vyučovaciu hodinu naspamäť. Stupnice C, G, D, F, B – durové a kvintakordy.

3.ročník 1.časť

Ciele

Zdokonaľovať tónovú kultúru a dbať na zvukovú vyrovnanosť vo všetkých registroch.
Zrýchľovať hru staccato a vyrovnať ju s prstovou technikou. Rozvíjať výrazové schopnosti žiaka (dynamika, agogika).
Nácvik ľahších melodických ozdôb (opora, príraz, skupinka, nátril). Hra prednesových skladieb vo voľnejších tempách a nácvik portamenta.

Obsah

Rozšíriť rozsah do e3.
Zvládnuť presnú hru bodkovaného rytmu (osminová hodnota s bodkou a šestnástinová hodnota) a synkopického rytmu. Zrýchliť hru stupníc v osminových hodnotách.
Zvládnuť čítanie v osminových taktoch a taktoch alla breve. Pre hru voľných prednesových skladieb dokonale precvičiť čítanie drobnejších notových hodnôt (šestnástinová, dvaatridsatinová, štyriašesťdesatinová). Upevňovať hru v artikuláciách.
Pokračovať v nácviku hudobnej predstavivosti. Stupnice: chromatické, durové do 4 krížikov a 4b, paralelné molové s kvintakordmi po 3 a 4 tónoch (trioly, kvartoly).

4.ročník 1.časť

Ciele

Pripraviť žiaka na záverečnú skúšku, na ktorej preukáže všetky hudobno-výrazové a technické schopnosti nadobudnuté počas štúdia.
Rozvíjať poznatky žiaka z hry z listu, zdokonaliť jeho reprodukčné schopnosti, aby po absolvovaní mohol účinkovať v oblasti vlastného záujmu.

Obsah

Zdokonaľovač hru vo voľnejších tempách (adagio, lento a pod.). Nácvik oktávovej transpozície. Nácvik ťažších melodických ozdôb (trilok, obal). Základy kry kadencií.
Prebrať v základných črtách frázovanie a výslovnosť v tanečnej a jazzovej (nasadenie tónu tu, du). Stupnice: Všetky durové a molové stupnice s kvintakordmi po 3 a 4 tónoch (trioly, kvartoly).

II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Ciele

Nadviazať na schopnosti, zručnosti a vedomosti získané na I. stupni základného štúdia a rozvíjať ich o ďalšie technické a výrazové prostriedky, potrebné na zvládnutie náročných skladieb.
Rozvíjať muzikalitu a čistotu umeleckej interpretácie rôznych štýlov a žánrov pomocou výrazových prostriedkov v sólových, komorných a orchestrálnych skladbách.
Zdokonaľovať účinnosť osobitného umeleckého prejavu s dôrazom na samostatnosť nácviku, kultúru tónu, techniku predvedenia a presvedčivosť interpretácie hraných skladieb.
Koncertovať všetky výrazové a technické prostriedky, hru z listu, hru spamäti, transpozíciu do rôznych tónin na správnu interpretáciu sólových, komorných, súborových a orchestrálnych partov.
Celkový rozvoj výrazových a technických prvkov orientovať na dokonalé uplatnenie v praxi v rámci záujmovej umeleckej činnosti.

Obsah

Prostredníctvom cvičení upevňovať a rozvíjať kultúru tónu, nátisku, racionálne a funkčne prispôsobovať dýchanie, postoj pri hre legato, staccato a viesť žiaka k samostatnosti, k samostatnej sluchovej kontrole. Podľa individuálnych fyziologických daností žiaka rozvíjať zložitejšie artikulačné a výrazové prostriedky ako dvojité a trojité staccato, dychové reberno-bránicové vibrato, rozsiahlejšiu a výraznejšiu dynamiku, melodické ozdoby a ich správnu interpretáciu.
Rozvíjať hru spamäti, hru z listu. Interpretovať a správne frázovať tanečnú, populárnu a džezovú hudbu. Pokúsiť sa improvizovať na danú melódiu alebo voľnou improvizáciou preukázať svoje hudobné schopnosti.

Stupnice:

Všetky durové, molové s kvintakordmi po troch a štyroch tónoch. Dominantné septakordy, zmenšené septakordy, chromatická a celotónová stupnica.

Záverečná skúška

Stupnice: 2 durové, 2 molové, kvintakord a obraty, D7, 2 etudy rozsiahlejšieho charakteru 1 koncert alebo prednesová skladba väčšieho rozsahu hraná na verejnom podujatí školy.

TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice, akordy**	**Etudy**	**Prednesové skladby**
I/1	C,G,F dur + základné kvintakordy	Krtička	krátke ľud.piesne
I/2	C,G,D,F,B + kvintakordy a obraty	Krtička	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
I/3	Dur a mol do 3 predznamenaní, kvintakord a obraty	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
I/4	Dur a mol do 4 predznamenaní, kvintakord a obraty	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/1	Dur a mol do 5 predznamenaní, kvintakord a obraty	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/2	Dur a mol do 6 predznamenaní,kvintakord a obraty D7	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/3	Všetky dur a mol, celotónová, kvintakord a obraty, D7	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové
II/4	Všetky dur a mol, celotónová, kvintakord a obraty, D7	Gruber	Podľa schopností žiaka, populárne, ľudové, jazzové

ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské skladby, jednoduché tanečné skladby, filmové a rozprávkové melódie, charakterové miniatúry a populárne piesne.

I. stupeň – 2. časť: populárna hudba, tanečné a filmové skladby, slovenská tvorba, skladby rôzneho obdobia(klasicizmus, romantizmus a súčasná hudba) jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.
KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
dychového súboru
komornej hry
ľudového súboru
populárnej kapely
iných školských hudobných zoskupení

Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

POSTUPOVÁ SKÚŠKA
1 durová a molová stupnica, kvintakord a obraty
dve etudy primeranej náročnosti
prednesová skladba odohraná na verejnom koncerte v rôznom štýle
Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA
Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
- technicky a interpretačne primeraná skladba s podkladom alebo klavírnym doprovodom
- populárna, filmová, tanečná alebo charakterová skladba
- prípadne komorná skladba.

Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA
- ovláda základnú techniku hry na klarinete
- správny postoj pri hre na nástroji
- ovláda základné durové a molové akordy
- číta jednoduchý notový zápis a akordové značky
- ovláda základné rytmické a dynamické prvky
- používa základnú artikuláciu a frázovanie
- interpretuje skladby rôzneho charakteru
- dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
- dokáže vystúpiť pred publikom

- podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných, interpretačných a praktických kompetencií žiaka v hre na saxofóne.

Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb, sprievodov a komorného repertoáru sa prispôsobuje:

- veku žiaka
- fyzickým dispozíciám
- individuálnemu tempu napredovania
- technickej úrovni
- hudobným schopnostiam
- umeleckému zameraniu
- možnostiam školy.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

2. DYCHOVÉ NÁSTROJE – TRÚBKA A PLECHOVÉ DYCHOVÉ NÁSTROJE
HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA TRÚBKE - plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba.

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU

Hra na trúbke - plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba.

Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor.

Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

ŠPD v hre na trúbke, plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba je rozširujúcim štúdiom, v ktorom žiak získa kompetencie v oblasti rozširovania rozsahu – nátiskové dispozície, technické zručnosti – násobné staccato sa rozvinú do diatonicko-chromatickej dokonalosti a umelecký prejav nadobudne kľúčovú kompetenciu, ktorá mu umožní správnu interpretáciu hudobných skladieb rozmanitých žánrov a štýlových období.

Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:

hru z listu, súborovú a orchestrálnu hru, ako aj základy improvizácie a štúdium transpozície..

Učivo vyučovacieho predmetu je rozdelené do troch tematických celkov:

hra na nástroj

hudobno teoretické poznatky

hudobno výrazové prostriedky

V rámci nich žiak získa kompetencie v hre na trúbke, plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba

Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele:

Rozvíjanie získaných kompetencií z I. a II. stupňa základného vzdelávania – farba tónu, artikulácia násobného staccata a umelecký prejav v interpretácii hudobných skladieb.

Rozvíjanie a stabilizácia nátiskových schopností v celom rozsahu nástroja s využitím technických schopností v hre diatoniky a chromatiky

Vypestovať samostatnosť a pochopenie správnej interpretácie rôznych štýlov hudby – klasickej, tanečnej, ľudovej, jazzovej.

Špecifické ciele:

Podporujúce oblasť kognitívnu, psychomotorickú a afektívnu podľa Bloomovej taxonómie.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

Správne artikulovať jednoduché a násobné staccato v celom rozsahu nástroja

Spoznať intonačný rozdiel alikvotných tónov

Vysvetliť spôsob tvorenia tónov nad a pod rozsah nástroja

Riešiť problematiku vibrácie pier v tónovom rozsahu malé fis – c3

Urobiť rozbor činnosti dychu – reberno-bráničné dýchanie

Uviesť výhody a nevýhody pri použití plytkého a hlbokého nátrubku

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

Tématický celok	**Kompetencie**	**Výkonový štandard**	**Kritéria hodnotenia**	**Stratégie vyučovania**	**Učebné zdroje**	**Formy práce a hodnotenia**
1. Hra na nástroj	Učiť žiaka: Ovládať: 2. Tónový rozsah od malého fis po c3 3. Perné spoje alikvotných tónov po c3 4. Hra staccato, násobné staccato, legato, tenuto, portamento 5. Prstová technika v diatonicko -	Žiak má: Osvojiť si: 6.Rozsah malé fis – c3 7.Perné spoje alikvotných tónov po c3 8. Hra staccato, násobné staccato, legato, tenuto, portamento 9.Prstová technika v diatonicko - chromatickom slede	Žiak zvládol: 10. Tónový rozsah tri oktávy 11. Nátiskové spoje 12. Artikulačné techniky 13. Násobné staccato 14. Prstovú techniku	Metódy: 15.Motivačná: demonštrácia pomocou názorných ukážok 16.Metóda individuálneho prístupu 17.Metóda viacnásobného opakovania	Odborná literatúra: J. Kolář: Škola hry na trúbku 2. diel (výber) A. Vaigl: Škola hry na trúbku 2. diel (výber) H. J. Krumpfer: Sto elementárnych etud (výber) J. Michálek – Škola – barytón	Práca na vyučovacej hodine; Domáce cvičenia; Verejné účinkovania

	chromatickom slede				F. Pilát – Škola – tuba E.Štolc – Škola - tenor	
18. udobno - teoretické poznatky	Učiť žiaka: Ovládať: 19. Zložité metricko-rytmické delenia: duoly, trioly, kvartoly, kvintoly, sextoly 20. Stupnice dur, mol, celotónová a chromatická stupnica 21. Kvintakordy, obraty 22. Dominantný septakord, obraty 23. Zmenšený septakord, obraty 24. Zväčšený kvintakord	Žiak má: Osvojiť si: 25.Metricko-rytmické delenie: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, bodkovaný rytmus, trioly, kvartoly, kvintoly, sextoly 26.Stupnice dur, mol, 27.Kvintakordy, obraty 28. Dominantný septakord, obraty 29. Zmenšený septakord, obraty 30. Zväčšený kvintakord	Žiak zvládol: 31. Zložité rytmizovanie 32. Stupnice dur, mol, celotónová a chromatická stupnica 33. Kvintakordy, obraty 34. Dominantný septakord, obraty 35. Zmenšený septakord, obraty 36. Zväčšený kvintakord	Metódy: 37.Motivačná: demonštrácia pomocou názorných ukážok 38.Metóda individuálneho prístupu 39.Metóda viacnásobného opakovania	D. Majdáková: Hudobná náuka 2. Diel L. Burlas – Hudobné formy G. Černušák – Dejiny europskej hudby	Práca na vyučovacej hodine; Domáca úloha; Opakovanie poznatkov
40. Hudobno-výrazové prostriedky	Učiť žiaka: Ovládať: 41. Dynamiku 42. Agogiku	Žiak má: Osvojiť si: 47.Silu tónu 48.Tempo v skladbe 49.Techniku pri hre	Žiak zvládol: 52. Dynamiku tónov 53. Tempické úseky 54. Chromatické sledy	Metódy: 57.Motivačná: demonštrácia pomocou názorných ukážok	J. B. Arban: Elementárne etudy, Nácvik násobného staccata J. Pařík: album	Práca na vyučovacej hodine; Domáca úloha; Pochvala Povzbudenie

	43. Chromatické sledy 44. Legátové pasáže 45. Hra portamento, násobné staccato 46. Rýchle tempo v skladbách	50.Perné spoje pri hre v legate 51.Artikuláciu, násobné staccato, frázovanie v melodických úsekoch	55. Legátové spoje 56. Artikuláciu, násobné staccato, frázovanie	58.Metóda individuálneho prístupu 59.Metóda viacnásobného opakovania	prednesových skladieb, 2. Diel J. Butkiewicz: Etudy pre trúbku, 2. Diel J. Kolář – Škola – 3.,4. Diel F. Hoza – Album prednesových skladieb	Kultúrne vystúpenia a koncerty, interpretačná prehliadka, festivaly a súťaže.

5. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Postoj a držanie nástroja	Vzpriamený postoj, uvoľnené držanie nástroja	Žiak vzpriamene stojí a uvoľnene drží nástroj
Nátisk, dýchanie	Muskulatúra pier a lícneho svalstva – zošpúlený úsmev, Využitie reberno-bráničného dýchania	Žiak zvládne uložiť muskulatúru pier a lícneho svalstva do zošpúleného úsmevu, žiak dokáže zvládnuť reberno-bráničné dýchanie
Tvorenie tónu – vibrácia pier	Jednoduchým vypustením dychu do pripraveného muskulatúrneho nátisku vytvoriť vibráciu - tón	Žiak vytvorí správnym držaním nátiskovej muskulatúry vybráciu.
Tvorenie tónu – vibrácia pier s nátrubkom	Priložením nátrubku na pripravenú muskulatúru vytvoriť vibračný tón	Žiak zahrá po priložení nátrubku na pripravenú muskulatúru vibračný tón
Tvorenie tónu s nástrojom	Založením nátrubku na nástroj vytvoriť tón	Žiak po priložení nátrubku na nástroj vytvorí tón.
Tónový rozsah	C1 – g1	Žiak použije tónový rozsah c1 – g1
artikulácia	základné ovládanie tenuto, staccato, legato	Žiak samostatne artikuluje tenuto, staccato, legato

Prednes	ľudové, detské a jednoduché skladby	Žiak interpretuje jednoduchú skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Základné nátiskové cvičenia, artikulačné spoje	Žiak hrá s odľahčeným nátiskom.
Stupnice	dur – do dvoch posuviek	Žiak zvláda stupnice do dvoch posuviek
Akordy	základné akordy: veľký rozklad, obraty.	Žiak koordinuje intonáciu a prstovú techniku.
Rytmus	bodkovaný rytmus, synkopa, jednoduché trioly	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.
Artikulácia a dynamika	legato, non legato, staccato, crescendo, diminuendo	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

7. I. STUPEŇ – 2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po d2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – d2.
Stupnice	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Akordy	obraty a veľký rozklad 5 ak.	Žiak zvláda akordickú techniku.
Rytmus	Metricko rytmické delenie	Žiak zvláda metricko rytmické delenie.
Artikulácia a dynamika	Artikulácia portamento v dynamickej škále p - f	Žiak dokáže zahrať portamento s dynamikou.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po e2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – e2.
Stupnice, akordy	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Etudy	technicky náročnejšie etudy	Žiak zvláda technické problémy.
Prednes	Skladby rôznych štýlových období.	Žiak zvláda výraz jednotlivých štýlových období
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.
Repertoár	slovenská a zahraničná tvorba	Žiak rozlišuje základné štýlové charakteristiky.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po f2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – f2.
Stupnice, akordy	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Etudy	pokročilejšie rytmické modely.	Žiak zvláda pokročilé rytmické modely.
Prednes	Štýlová interpretácia rôznych období, swingová hudba.	Žiak zvláda interpretáciu skladieb rôznych štýlových období, swingovej hudby.
Výraz	Jazzova artikulácia	Žiak interpretuje skladby s primeranou jazzovou artikuláciou.
Repertoár	Skladby rôznych štýlových období, swingová hudba.	Žiak rieši jednoduché technické a interpretačné problémy.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po g2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – g2.

Stupnice, akordy	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Etudy	pokročilejšie melodicko-rytmické modely.	Žiak zvláda pokročilé melodicko-rytmické modely.
Prednes	Štýlová interpretácia rôznych období, jazzová hudba.	Žiak zvláda interpretáciu skladieb rôznych štýlových období, jazzovej hudby.
Výraz	Jazzova artikulácia	Žiak interpretuje skladby s primeranou jazzovou artikuláciou.
Repertoár	koncertné vystúpenie	Žiak zvládne verejnú prezentáciu.

8. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice**	**Akordy**	**Trúbka / plech.dych.nástr.**
I/1	podľa vyspelosti žiaka	základné durové akordy	Tón, základné metricko-rytmické delenie.
I/2	Dur - výber	Dur. – veľký rozklad, obraty	Nátisková technika
II/1	durové a molové - výber	veľký rozklad, obraty	Nátiskové sekvencie
II/2	rozšírený rozsah	obraty a rozklady	Rytmické sekvencie
II/3	durové a molové - výber	rozšírené akordické postupy	Výrazové prostriedky - jazz
II/4	podľa absolventského programu	podľa repertoáru	individuálny výber podľa programu

9. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské skladby, jednoduché tanečné skladby, filmové a rozprávkové melódie, charakterové miniatúry, jednoduché skladby.
I. stupeň – 2. časť: etudy, škola hry na nástroj primeranej náročnosti, populárna hudba, tanečné a filmové skladby, slovenská tvorba, jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.

10. KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
dychových súborov
komornej hry
iných školských hudobných zoskupení
Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

11. HODNOTENIE ŽIAKA

Kritérium	**Hodnotí sa**
Technika	správnosť používania muskulatúry nátisku
Rytmus	rytmická presnosť, tempo, stabilita artikulácie
Notový text	správnosť tónov a rytmu
Akordy	správnosť akordov, obratov a spojov
Artikulácia	Tenuto, legato, staccato, portamento
Dynamika	kontrasty, gradácia, odstupňovanie
Frázovanie	hudobná logika a prirodzenosť
Výraz	charakter a hudobný obsah skladby
Štýl	primeranosť interpretácie
Pamäť	schopnosť hrať vybrané skladby spamäti
Samostatnosť	schopnosť samostatne študovať
Príprava	pravidelnosť domáceho cvičenia
Vystupovanie	istota a kultúra verejného prejavu

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny pokrok žiaka.

12. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akord, rozklad alebo technické cvičenie
Etuda	1 etuda primeranej náročnosti alebo skladba s uplatnením príslušných technických postupov

Prednes	1 skladba rôzneho charakteru
Pamäť	podľa požiadaviek ročníka a individuálnych schopností
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise, rytme, akordoch a hudobných pojmoch
Verejný výkon	podľa organizácie školy

Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

13. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:

1. technicky a interpretačne primeraná skladba resp. cyklická skladba.
2. prípadne komorná skladba.

Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

14. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

- ovláda základnú techniku hry na trúbke
- správny postoj a držanie nástroja
- orientuje sa v tónovom trozsahu
- ovláda základné durové a molové akordy
- číta jednoduchý notový zápis a akordové značky
- ovláda základné rytmické a dynamické prvky
- používa základnú artikuláciu a frázovanie
- dokáže primerane zvoliť tón a artikuláciu
- interpretuje skladby rôzneho charakteru
- dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
- dokáže vystúpiť pred publikom
- podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

15. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných a interpretačných kompetencií žiaka v hre na trúbke a plech. dych. nástr.
Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb a komorného repertoáru sa prispôsobuje:

- veku žiaka
- fyzickým dispozíciám
- individuálnemu tempu napredovania
- technickej úrovni
- hudobným schopnostiam
- umeleckému zameraniu
- možnostiam školy.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

ŠTVORROČNÝ INDIVIDUÁLNY PLÁN
HRA NA TRÚBKE, plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba – INTEGROVANÍ ŽIACI

ZUŠ – Hudobný odbor

1. CHARAKTERISTIKA

Vzdelávanie integrovaného žiaka v predmete Hra na TRÚBKE, plech. dych. nástr. – tenor, barytón, tuba vychádza z jeho individuálnych schopností, potrieb a možností. Cieľom nie je porovnávať výkon žiaka s ostatnými žiakmi, ale vytvárať podmienky na jeho individuálny rozvoj, sebarealizáciu a postupné získavanie hudobných a hráčskych zručností.
Tempo vyučovania, rozsah učiva, technické požiadavky, repertoár a spôsob hodnotenia sa prispôsobujú individuálnym potrebám žiaka.

2. HLAVNÉ CIELE ŠTVORROČNÉHO PLÁNU

- vzťah k hudbe
- schopnosť sústrediť sa
- sluchové vnímanie
- rytmické cítenie
- jemná motorika
- základná technika hry
- hudobná pamäť
- schopnosť reprodukovať jednoduchú melódiu
- samostatnosť
- sebadôvera
- schopnosť vystúpiť pred publikom.

3. ZÁSADY PRÁCE

- individuálne tempo práce
- názorná a praktická výučba
- časté opakovanie
- krátke a jasné pokyny
- postup od jednoduchého k zložitejšiemu
- primeraná dĺžka jednotlivých úloh
- pozitívna spätná väzba
- využívanie sluchu, zraku a pohybovej skúsenosti
- zapájanie žiaka do výberu repertoáru
- rešpektovanie únavy a aktuálnej výkonnosti žiaka.

4. 1. ročník

Cieľ: Vytvoriť základné hráčske návyky a pozitívny vzťah k nástroju.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Postoj a držanie nástroja	Vzpriamený postoj, uvoľnené držanie nástroja	Žiak vzpriamene stojí a uvoľnene drží nástroj
Nátisk, dýchanie	Muskulatúra pier a lícneho svalstva – zošpúlený úsmev, Využitie reberno-bráničného dýchania	Žiak zvládne uložiť muskulatúru pier a lícneho svalstva do zošpúleného úsmevu, žiak dokáže zvládnuť reberno-bráničné dýchanie
Tvorenie tónu – vibrácia pier	Jednoduchým vypustením dychu do pripraveného muskulatúrneho nátisku vytvoriť vibráciu - tón	Žiak vytvorí správnym držaním nátiskovej muskulatúry vybráciu.
Tvorenie tónu – vibrácia pier s nátrubkom	Priložením nátrubku na pripravenú muskulatúru vytvoriť vibračný tón	Žiak zahrá po priložení nátrubku na pripravenú muskulatúru vibračný tón
Tvorenie tónu s nástrojom	Založením nátrubku na nástroj vytvoriť tón	Žiak po priložení nátrubku na nástroj vytvorí tón.
Tónový rozsah	e1 – g1	Žiak použije tónový rozsah e1 – g1
artikulácia	základné ovládanie tenuto	Žiak samostatne artikuluje tenuto
Prednes	ľudové, detské piesne	Žiak interpretuje jednoduchú pieseň.

5. 2. ročník

Cieľ: Rozšíriť základné technické a hudobné zručnosti a zvýšiť samostatnosť žiaka.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Základné nátiskové cvičenia, artikulačné spoje	Žiak hrá s odľahčeným nátiskom.
Stupnice	dur – výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu
Akordy	základné akordy: veľký rozklad, obraty v užšom rozsahu	Žiak koordinuje intonáciu a prstovú techniku.
Rytmus	bodkovaný rytmus	Žiak reprodukuje jednoduché rytmy.

Prednes	Jednoduché skladby	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

6. 3. ročník

Cieľ: Rozvíjať samostatnosť, hudobný prejav a technickú istotu podľa individuálnych možností.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po c2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – c2.
Stupnice	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Akordy	obraty a veľký rozklad 5 ak.	Žiak zvláda akordickú techniku.
Rytmus	Metricko rytmické delenie	Žiak zvláda metricko rytmické delenie.
Artikulácia a dynamika	Artikulácia staccato v dynamickej škále p - f	Žiak dokáže zahrať staccato s dynamikou.
Prednes	Jednoduché skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.

7. 4. ročník

Cieľ: Upevniť získané zručnosti a umožniť žiakovi samostatnejšie hudobné vyjadrenie.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	Rozširovanie rozsahu po d2	Žiak zvláda tónový rozsah c1 – d2.
Stupnice, akordy	durové a molové stupnice - výber	Žiak zvláda stupnice podľa výberu.
Etudy	technicky jednoduché etudy	Žiak zvláda technicky jednoduché problémy.
Prednes	Jednoduché skladby rôznych štýlových období.	Žiak zvláda výraz jednotlivých štýlových období
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.
Repertoár	Jednoduché skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom

8. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Pri integrovanom žiakovi sa technické požiadavky určujú individuálne. Nie je nevyhnutné vyžadovať úplné zvládnutie všetkých technických prvkov bežného učebného plánu.

Oblasť	**Základná požiadavka**
Držanie	primeraná hráčska poloha
Nátisk, dýchanie	Muskulatúra pier a lícneho svalstva – zošpúlený úsmev, Využitie reberno-bráničného dýchania
Tvorenie tónu – vibrácia pier	Jednoduchým vypustením dychu do pripraveného muskulatúrneho nátisku vytvoriť vibráciu - tón
Tvorenie tónu – vibrácia pier s nátrubkom	Priložením nátrubku na pripravenú muskulatúru vytvoriť vibračný tón
Tvorenie tónu s nástrojom	Založením nátrubku na nástroj vytvoriť tón
Dynamika	rozlíšenie ticho – hlasno
Artikulácia	základné rozlíšenie spôsobov hry
Pamäť	krátke hudobné úseky
Prednes	skladby primerané schopnostiam

9. REPERTOÁR

Repertoár má byť kratší, prehľadný a motivačný.

- slovenské ľudové piesne
- detské piesne
- známe melódie
- jednoduché tanečné skladby
- filmové a rozprávkové melódie
- jednoduché charakterové skladby
- skladby podľa záujmu žiaka
- jednoduché komorné skladby.

Pri výbere repertoáru sa zohľadňuje motorická náročnosť, schopnosť čítať noty, koncentrácia a záujem žiaka.

10. HODNOTENIE

Kritérium	**Hodnotenie**
Dochvíľnosť a pripravenosť	primerane
Aktivita na hodine	primerane
Pokrok	veľmi dôležité kritérium
Technika	podľa individuálnych možností
Rytmus	podľa možností žiaka

Pamäť	podľa individuálnych schopností
Hudobný prejav	podľa možností
Samostatnosť	podľa dosiahnutej úrovne
Vystupovanie	podľa schopnosti žiaka
Celkový rozvoj	hlavné kritérium

Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na individuálny pokrok žiaka, nie na porovnávanie s ostatnými žiakmi.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akord, rozklad alebo technické cvičenie
Etuda	1 etuda jednoduchej náročnosti
Prednes	1 jednoduchá skladba
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise, rytme, akordoch a hudobných pojmoch
Verejný výkon	podľa individuálnych schopností žiaka

Skúška môže byť skrátená alebo upravená podľa individuálneho plánu žiaka.

12. ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA VYUČOVACEJ HODINY

Činnosť	**Orientačný čas**
Úvod, motivácia	3–5 min
Rytmické alebo sluchové cvičenie	5 min
Technické cvičenie	5–10 min
Dýchanie, tvorenie tónu	5 min
Rytmické cvičenia	5 min
Stupnice, akordy	5 min
Prednesová skladba	10 min
Opakovanie a spätná väzba	3–5 min

Čas jednotlivých činností sa prispôsobuje aktuálnej schopnosti žiaka sústrediť sa.

13. SPOLUPRÁCA S RODIČOM

Podľa potreby sa odporúča spolupráca učiteľa s rodičom alebo zákonným zástupcom.
jednoduché pokyny na domáce cvičenie
informácie o aktuálnom učive

odporúčania k organizácii cvičenia
informácie o pokroku žiaka.
Domáce cvičenie má byť krátke, pravidelné a primerané možnostiam žiaka.

14. HLAVNÉ VÝSLEDKY PO ŠTYROCH ROKOCH

mať pozitívny vzťah k hudbe a nástroju
správny postoj a sedenie pri nástroji
používať základné stupnice a akordy
rozlišovať základné rytmické hodnoty
rozlišovať základnú dynamiku
používať základnú artikuláciu
zahrať primerané skladby podľa svojich schopností
dokázať niektoré skladby zahrať spamäti
vystúpiť na triednom alebo školskom podujatí
zažiť úspech a radosť z vlastnej hudobnej činnosti.

15. INDIVIDUALIZÁCIA VZDELÁVANIA

Pri tvorbe konkrétneho individuálneho vzdelávacieho plánu je možné upraviť:
• obsah učiva
• rozsah učiva
• tempo výučby
• náročnosť skladieb
• dĺžku jednotlivých aktivít
• spôsob zadávania úloh
• spôsob skúšania
• spôsob hodnotenia
• požiadavky na verejné vystúpenie
• technické požiadavky.
Úpravy sa vykonávajú podľa individuálnych vzdelávacích potrieb žiaka a odporúčaní príslušného odborného pracoviska, ak sú k dispozícii.

16. ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE ŠTVORROČNÉHO OBDOBIA

• zhodnotenie individuálneho pokroku
• získané hráčske návyky
• rozvoj hudobných schopností
• technická úroveň
• schopnosť pracovať s nástrojom
• repertoár zvládnutý počas štúdia
• schopnosť verejného vystupovania
• miera samostatnosti.
Za úspech sa považuje predovšetkým viditeľný individuálny rozvoj žiaka vzhľadom na jeho východiskové schopnosti a potreby.

3. HUDOBNÝ ODBOR- HRA NA HUSLE

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom je všestranný rozvoj hudobných schopností žiaka prostredníctvom hry na husliach, rozvoj sluchu, intonácie, motoriky a estetického cítenia. Výučba prepája schopnosti intonačného sluchu a rytmického cítenia so sláčikovou technikou a uvoľneným držaním nástroja. Dôraz sa kladie na rytmus, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu a praktické využitie možností nástroja. Pri výučovacou procese sú rešpektované individuálne schopnosti žiaka, fyzická dispozícia, vek, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.
Repertoárom je klasická husľová literatúra, barokové, klasicistické a romantické koncerty, ľudová, populárna a filmová hudba.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- Osvojiť si správne a uvoľnené postavenie tela, držanie huslí a sláčika.
- Rozvíjať intonačnú presnosť a sluchové vnímanie pri tvorbe čistého tónu.
- Zvládnuť orientáciu na hmatníku v 1. až vyšších polohách a techniku výmeny polôh.
- Osvojiť si základné a pokročilé smykové techniky (detache, legato, staccato, spiccato).
- Osvojiť si techniku vibrata na obohatenie tónového výrazu.
- Naučiť sa samostatne a presne ladiť nástroj (dolaďovače, kolíky).
- Rozvíjať schopnosť interpretovať skladby s primeraným výrazom a štýlom.
- Získať skúsenosti s verejným vystupovaním a komornou/súborovou hrou.

KOMPETENCIE ŽIAKA

Hudobné:
Číta notový zápis v husľovom kľúči, rozumie predznamenaniam, rytmu a dynamickým značkám. Rozpozná intonačné odchýlky.

Technické:
Udržiava uvoľnený postoj/sed, správne drží husle a sláčik. Ovláda prstovú pohyblivosť a vedenie sláčika kolmo na struny.
Sláčikové a hmatníkové:
Plynule strieda smyky (detache, legato, staccato, spiccato), zvláda výmenu polôh a tvorbu plynulého vibráta.

Interpretačné :
Vytvára logické hudobné frázy, rešpektuje dynamické kontrasty a štýlové obdobie interpretovanej skladby.

Osobnostné a sociálne:
Zvláda trému na koncertoch, pravidelne a samostatne cvičí, dokáže spolupracovať v súbore a s korepetítorom.

4. ORGANIZÁCIA ŠTÚDIA

Stupeň štúdia	Časť štúdia	Ročníky	Dĺžka štúdia
I. stupeň (primárne)	1. časť	1., 2., 3., 4. ročník	4 roky
I. stupeň (nižšie sekundárne)	2. časť	1., 2., 3., 4. ročník	4 roky
II. stupeň	Štúdium pre mládež a dospelých	1., 2., 3., 4. ročník	4 roky

SPOLU: 12 ročníkov

5. OBSAH UČIVA – I. STUPEŇ, 1. ČASŤ

PRVÝ ROČNÍK

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Postoj a držanie	Postavenie tela, správne uloženie huslí na kľúčnu kosť, držanie sláčika.	Žiak drží nástroj a sláčik bez nadmerného napätia v ramenách a rukách.
Pravá ruka	Ťahanie sláčika po prázdnych strunách G, D, A, E. Vedenie sláčika.	Žiak vedie sláčik rovnobežne s kobylkou a vytvára čistý, znelý tón.
Ľavá ruka	Kladenie 1., 2. a 3. prsta v 1. polohe. Hmatové vzorce.	Žiak kladie prsty na bruška a intonuje základy v 1. polohe.
Rytmus	Celé, polové, štvrťové a osminové noty. Takty 2/4, 3/4, 4/4.	Žiak tlieska a hrá rytmické hodnoty v stabilnom tempe.
Smyková technika	Detaché, jednoduché legáto - 2 tóny na jeden sláčik.	Žiak mení smer sláčika plynule a rozlišuje dĺžku sláčika.
Intonácia a sluch	Rozlišovanie čistoty tónu a intonačných odchýlok.	Žiak sluchovo rozpozná nesprávne naložený prst.
Repertoár	Ľudové a detské piesne, jednoduché prednesové miniatúry.	Žiak predvedie 2–3 jednoduché pesničky s klavírnym sprievodom.

DRUHÝ ROČNÍK (I/2)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	Stupnice G dur, D dur, A dur na 1–2 oktávy, rozklady trojzvukov.	Žiak hrá jednoduché stupnice v 1. polohe intonačne čisto.
Pravá ruka	Rozvrhnutie sláčika (celý sláčik, polovica, tretiny).	Žiak vedome využíva rôzne časti sláčika podľa notového zápisu.
Ľavá ruka	Rozširovanie hmatových vzorcov (4. prst), prstová pohyblivosť.	Žiak aktívne zapája 4. prst namiesto prázdnej struny.

Rytmus a dynamika	Bodkovaný rytmus, synkopa, dynamika: forte, piano, crescendo.	Žiak uplatňuje dynamické kontrasty pri hre.
Ladenie	Príprava na samostatné ladenie (počúvanie čistej kvinty).	Žiak dolaďuje struny pomocou jemných dolaďovačov.
Repertoár	Ľahké etudy.	Žiak interpretuje jednoduché etudy a prednesové skladby.

TRETÍ ROČNÍK (1/3)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	Dur a mol stupnice do 3 predznamenaní, etudy (Kayser, Wohlfahrt).	Žiak hrá 2-oktávové stupnice s rozkladmi trojzvukov.
Ľavá ruka	Upevnenie 1. polohy vo všetkých hmatových vzorcoch, príprava na 3. polohu.	Žiak bezpečne intonuje v celej 1. polohe.
Pravá ruka	Akcenty, zmena strun pri legatu na 4 tóny.	Žiak zvláda náročnejšie sláčikové prechody cez struny.
Súborová hra	Hra v husľovom duete alebo komornom zoskupení.	Žiak dokáže hrať druhý hlas a udržiavať súhru So spoluhráčom.
Pamäť a výraz	Hra vybraných skladieb spamäti, tvorba hudobnej frázy.	Žiak interpretuje prednesovú skladbu spamäti s dynamikou.
Repertoár	Prednesové skladby rôznych štýlov, ľahké concertina (Rieding, Kuchler).	Žiak zahrá ucelenú prednesovú skladbu s klavírom.

ŠTVRTÝ ROČNÍK (I/4)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	Stupnice a rozklady v 1. a 3. polohe, etudy (Kayser, Dont).	Žiak intonuje čisto v 1.polohe, učí sa základy výmeny polôh.
Vibrato	Cvičenia na rozhýbanie zápästia a predlaktia, začiatky vibrata.	Žiak uplatňuje základy vibrata na dlhých tónoch.
Samostatnosť	Samostatné ladenie kolíkmi a dolaďovačmi.	Žiak si pred hodinou samostatne naladí husle.

Repertoár	Jednoduchý koncert / sonatína (Seitz, Rieding), charakterové skladby.	Žiak predvedie cyklickú formu (1. časť koncertu).
Záverečný výkon	Príprava na záverečné prehrávky 1. časti I. stupňa.	Žiak úspešne zvládne záverečné vystúpenie.

OBSAH UČIVA – I. STUPEŇ, 2. ČASŤ
PRVÝ ROČNÍK (1/II.)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	2 a 3-oktávové stupnice, rozklady trojzvukov a dominantných septakordov.	Žiak bezpečne zvláda stupnice s výmenou polôh (1.–3. poloha).
Polohy	Upevnenie 2. a 3. polohy, základy 4. a 5. polohy.	Žiak sa orientuje v polohách po celom hmatníku.
Smyky	Spiccato (odrazový smyk), legato na 8 a viac tónov.	Žiak ovláda ľahký odrazový smyk v strednom tempe.
Vibrato	Plynulé, kontinuálne vibrato v prednesových skladbách.	Žiak používa vibrato na dotvorenie tónovej farebnosti.
Repertoár	Barokové a klasicistické concertina (Vivaldi, Telemann, Seitz).	Žiak interpretuje náročnejší koncert s klavírnym sprievodom.

DRUHÝ ROČNÍK (2/II.)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	3-oktávové stupnice, chromatické stupnice, dvojhmaty (tercie, sextky).	Žiak hrá chromatiku a základy dvojhmatov.
Etudy	Mazas (Études brillantes), Kayser, Dont.	Žiak rieši pokročilé prstové a sláčikové problémy.
Smyková technika	Sautillé, staccato na jeden sláčik, akordická hra.	Žiak zvláda rýchle artikulačné spôsoby hry sláčikom.
Interpretácia	Štýlová interpretácia baroka, klasicizmu a romantizmu.	Žiak rozlišuje štýlové prvky jednotlivých hudobných období.
Repertoár	Koncerty (Dancla, Accolay, Bériot), náročné prednesové skladby.	Žiak interpretuje celú cyklickú skladbu alebo koncert.

TRETÍ ROČNÍK (3/II.)

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup

Technika	3-oktávové stupnice vo všetkých tonalitách, dvojhmatové stupnice.	Žiak intonuje vo vyšších polohách s vysokou presnosťou.
Etudy	Kreutzer (42 etúd), Fiorillo.	Žiak zvláda etudy zamerané na virtuozitu a tónovú kultúru.
Súhra	Náročná komorná hra, sláčikové kvarteto alebo orchester.	Žiak hrá vedúci hlas v komornom zoskupení.
Repertoár	Koncerty (Viotti, Rode, Spohr), barokové sonáty (Händel, Bach).	Žiak predvedie umelecky vyzretý výkon.

ŠTVRTÝ ROČNÍK (4/II.) – ABSOLVENTSKÝ ROČNÍK

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard / Očakávaný výstup
Technika	Absolventské stupnice, akordy a dvojhmaty podľa programu.	Žiak ovláda kompletné technické minimum pre absolventa.
Absolventský program	Príprava 20–25 minútového absolventského programu.	Žiak samostatne študuje a interpretuje absolventský repertoár.
Pódiový prejav	Prezentácia, zvládnutie trémy, pódiová kultúra.	Žiak predvedie suverénny a umelecky celistvý výkon.
Skúška	Absolventská skúška a absolventský koncert.	Žiak úspešne absolvuje I. stupeň umeleckého vzdelávania.

6. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	Stupnice a akordy	Polohy a ľavá ruka	Sláčik / Smyky
I/1	1-oktávové (G, D, A dur)	1. poloha, základné hmaty	Detache, jednoduché legato (2 tóny)
I/2	1–2-oktávové stupnice, trojzvuky	1. poloha, zapojenie 4. prsta	Rozvrhnutie sláčika, staccato
I/3	2-oktávové (dur aj mol), trojzvuky	1. poloha, príprava na 3. polohu	Martellato, prechody cez struny
I/4	2-oktávové stupnice, rozklady	1. a 3. poloha, výmena polôh	Legato (4–8 tónov), základy vibrata
II/1	2–3-oktávové stupnice, septakordy	1. až 5. poloha	Spiccato, plynulé vibrato
II/2	3-oktávové stupnice, chromatika	Vyššie polohy, základy dvojhmatov	Sautillé, akordická hra sláčikom

II/3	3-oktávové stupnice, dvojhmaty	Plynulá hra po celom hmatníku	Pokročilé smyky, staccato v sláčiku
II/4	Absolventský rozsah	Podľa absolventského repertoáru	Kompletná smyková technika

7. HODNOTENIE A POSTUPOVÉ SKÚŠKY

KRITÉRIÁ HODNOTENIA ŽIAKA

Kritérium	Obsah hodnotenia
Intonácia	Presnosť tónov, čistota hry vo všetkých polohách.
Tónová kultúra	Vedenie sláčika, uvoľnenosť, tvorba zvuku a vibrato.
Technika a držanie	Uvoľnenosť postojov, prstová pohyblivosť, výmeny polôh.
Rytmus a tempo	Rytmická presnosť, stabilita tempa.
Výraz a štýl	Dodržanie frazovania, dynamiky a štýlového obdobia.
Domáca príprava	Pravidelnosť cvičenia, pokrok od poslednej hodiny.
Vystupovanie	Prezentácia na koncertoch, pódiová kultúra.

8. ŠTRUKTÚRA POSTUPOVEJ SKÚŠKY A ABSOLVENTSKEJ SKÚŠKY

1. Technická časť	1 stupnica + rozklad trojzvukov	1 náročná 3-oktávová stupnica + akordy + dvojhmaty
2. Etuda	1 etuda (Wohlfahrt, Kayser)	1 virtuózna etuda (Mazas, Kreutzer, Dont)
3. Prednes / Koncert	1 prednesová skladba s klavírom	1 časť koncertu / sonáta s klavírom
4. Voliteľná časť	Hra spamäti / dueto	Druhá skladba odlišného štýlu / komorná hra

9. KOMORNÁ, SÚBOROVÁ A ORCHESTRÁLNA HRA

Forma hry	Charakteristika	Ciele a prínos
Husľové dueto	Hra dvoch huslistov s učiteľom alebo spolužiakom.	Rozvoj intonačnej prispôsobivosti a rytmickej súhry.
Komorný súbor	Trio, kvarteto alebo sláčikový súbor.	Vyváženie dynamiky, počúvanie ostatných hlasov.
Sláčikový orchester	Hra vo veľkom kolektíve pod vedením dirigenta.	Reagovanie na gestá dirigenta, kolektívna súhra.
Ľudová hudba	Hra v detskej cimbale / ľudovej hudbe.	Rozvoj rytmického cítenia, prirodzenej muzikality a pamäti.

10. HODNOTENIE ŽIAKA

Intonácia:
Čistota tónu, sluchová kontrola, presnosť dohmatov a polôh
Technika ľavej ruky:
Správnosť prstokladu, držanie krku/nástroja, uvoľnenosť, pohyblivosť, výmena polôh, vibrata
Technika pravej ruky (sláčik):
Rovnosť a vedenie sláčika, tónotvorba, úchop sláčika, flexibilita zápästia a lakťa
Smyky a artikulácia:
Použitie rôznych druhovo smykov (legato, staccato, martelé, spiccato, detache), zmeny smeru sláčika
Rytmus a tempo:
Rytmická presnosť, dodržiavanie tempa, metrická stabilita, práca s metronómom/sprievodom
Dynamika a tvorba tónu:
Kontrasty (p, f), gradácia, tvorba plného tónu, odstupňovanie dynamických odtieňov
Frázovanie a výraz:
Hudobná logika, prirodzený dych frázy, charakter a emocionálny obsah skladby
Štýlová interpretácia:
Primeranosť interpretácie vzhľadom na štýlové obdobie (baroko, klasicizmus, romantizmus atď.)
Hra spamäti:
Pamäťová istota a schopnosť plynulej reprodukcie skladieb bez notového zápisu
Samostatnosť:
Schopnosť samostatného štúdia nového učiva, pravidelnosť a efektivita domáceho cvičenia
Držanie tela a nástroja:
Správny postoj/sed, fyziologické držanie huslí a sláčika, celková uvoľnenosť pri hre
Prezentácia a vystupovanie:
Istota prejavu, pódiová kultúra, zvládnutie trémy na verejných vystúpeniach.

3. STRUNOVÉ NÁSTROJE – GITARA
HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA GITARE

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU

Hra na gitare.
Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor.
Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu Hra na gitare je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na klasickej gitare, akustickej gitare, elektrickej gitare, prípadne basovej gitare.
Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:
• základných hráčskych návykov a správneho sedenia pri nástroji
• správneho postavenia rúk a uvoľneného pohybu prstov
• orientácie na hmatníku
• čítania notového zápisu a tabulatúr (TAB)
• rytmického cítenia
• koordinácie pravej a ľavej ruky
• základnej techniky hry

• akordov a rytmov
• hry podľa akordových značiek
• hudobnej pamäti a sluchových schopností
• interpretačných a výrazových prostriedkov
• samostatnosti pri štúdiu skladieb.

Žiak sa postupne oboznamuje s gitarovou, populárnou, ľudovou, jazzovou a ďalšou vhodnou hudobnou literatúrou. Dôraz sa kladie na rytmus, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu a praktické využitie možností nástroja.

Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

• vytvoriť si správne hráčske návyky
• ovládať základnú techniku hry na gitare
• orientovať sa na hmatníku (najmä v I. a II. polohe)
• rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu
• rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti
• naučiť sa čítať notový zápis, tabulatúru (TAB) a akordové značky
• rozvíjať hudobnú pamäť
• ovládať základné durové a molové akordy
• rozvíjať artikuláciu, frázovanie a hudobný výraz
• rozlišovať charakter a štýl skladieb
• postupne získavať samostatnosť pri štúdiu
• získavať skúsenosti s verejným vystupovaním
• podľa možností sa zapájať do komornej a súborovej hry.

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

4.1 Hudobné kompetencie

orientuje sa v notovom zápise a základných akordových značkách
rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia
chápe základné hudobné pojmy
rozvíja hudobnú predstavivosť
dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu
dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

4.2 Technické kompetencie

správne sedí pri nástroji
udržiava správne postavenie rúk
orientuje sa na hmatníku
koordinuje pravú a ľavú ruku
ovláda základné technické cvičenia
používa primeraný prstoklad

4.3 Interpretačné kompetencie

rozlišuje artikuláciu
vytvára hudobnú frázu

rešpektuje charakter a štýl skladby
dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.

4.4 Sociálne a osobnostné kompetencie
dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi
rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry
dokáže primerane vystupovať pred publikom
učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu
rozvíja schopnosť sebareflexie.

5. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ
1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Sedenie a technika	správne sedenie, poloha rúk, prstové cvičenia	Žiak správne sedí a používa správnu polohu rúk.
Hmatník	orientácia v I. polohe	Žiak nájde určené tóny.
Pravá ruka	striedanie prstov – p i m a	Žiak vie vybrnkávať správnou technikou – striedaním prstov.
Ľavá ruka	základné tony v I. polohe a jednoduché akordy	Žiak zahrá jednoduchú melódiu s basovým sprievodom.
Rytmus	celé, polové, štvrťové a osminové hodnoty	Žiak správne reprodukuje jednoduchý rytmus.
Akordy	základné durové a molové akordy	Žiak použije základné akordy.
Prednes	jednoduché skladby	Žiak interpretuje jednoduchú skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	jednoduché technické cvičenia a stupnicové postupy	Žiak hrá s primeranou istotou.
Pravá ruka	striedanie prstov – p i m a	Žiak vie vybrnkávať správnou technikou – striedaním prstov.
Ľavá ruka	základné akordické spoje	Žiak koordinuje obe ruky.
Rytmus	bodkovaný rytmus, synkopa, jednoduché trioly	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.
Akordy	durové a molové a Maj7 akordy	Žiak používa základné akordy.

Sprievod	jednoduché rytmy	Žiak dokáže zahrať vhodný viac-akordový sprievod .
Artikulácia a dynamika	legato, staccato, crescendo, decrescendo	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, rozklady, technické cvičenia	Žiak zvláda primerané technické cvičenia.
Pravá ruka	zložitejšie formy vybrnkávania prstami p i m a	Žiak používa správne striedanie prstov pravej ruky.
Ľavá ruka	melodické a akordické postupy	Žiak bezpečne zvláda melódiu a akordový sprievod.
Akordy	durové a molové a Maj7 a m7 akordy podľa úrovne	Žiak používa akordy v jednoduchých postupoch.
Sprievod	štýlové rytmy a vhodné tempo	Žiak prispôsobuje sprievod charakteru skladby.
Hudobná pamäť	vybrané skladby a motívy	Žiak dokáže vybranú skladbu zahrať spamäti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladbu s primeraným výrazom.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady	Žiak zvláda technické cvičenia primeranej náročnosti.
Výraz	dynamika, agogika, frázovanie	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Akordy	durové a molové a Maj7 a m7 akordy podľa úrovne	Žiak používa akordické spoje primerane repertoáru.
Hra podľa značiek	jednoduché akordové značky	Žiak dokáže zahrať akordický sprievod k populárnym piesňam.

Repertoár	skladby rôznych období a charakterov	Žiak interpretuje skladby štýlovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava časti repertoáru	Žiak pracuje samostatnejšie.

6. I. STUPEŇ – 2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	durové a molové stupnice podľa úrovne	Žiak zvláda stupnice v primeranom tempe.
Akordy	durové a molové a Maj7 a m7 a Dim7 akordy	Žiak zvláda základné akordické útvary.
Etudy	etudy primeranej náročnosti	Žiak rieši technické problémy pomocou etúd.
Hra podľa značiek	polupárne a rockové skladby s akordovým sprievodom	Žiak dokáže zahrať skladbu podľa akordových značiek.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.
Samostatnosť	práca s notovým a akordovým textom	Žiak dokáže pripraviť jednoduchšiu skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, chromatika, rozklady	Žiak rozvíja pohyblivosť prstov.
Akordy	rozšírené akordy (Maj Add Sus)	Žiak koordinuje obe ruky s väčšou istotou.
Etudy	technicky náročnejšie etudy	Žiak zvláda technické problémy.
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.
Repertoár	slovenská a zahraničná tvorba	Žiak rozlišuje základné štýlové charakteristiky.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady, chromatické postupy	Žiak zvláda technické cvičenia vyššej náročnosti.
Etudy	etudy rozvíjajúce rýchlosť a presnosť	Žiak hrá technicky istejšie.
Sprievod	pokročilejšie rytmické modely a akordické postupy	Žiak dokáže vytvoriť primeraný sprievod.
Interpretácia	forma, fráza, dynamika, artikulácia	Žiak vytvára logickú hudobnú frázu.
Prednes	koncertné a charakterové skladby	Žiak interpretuje skladby s primeranou výrazovou úrovňou.
Samostatnosť	samostatné štúdium	Žiak rieši jednoduché technické a interpretačné problémy.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice a akordy podľa absolventského programu	Žiak ovláda potrebné technické prostriedky.
Akordy	podľa repertoáru	Žiak používa akordické postupy primeranej náročnosti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby technicky a výrazovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava repertoáru	Žiak dokáže pripraviť primeranú skladbu.
Verejný výkon	koncertné vystúpenie	Žiak zvládne verejnú prezentáciu.

7. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice**	**Akordy a harmónia**	**Rytmy**
I/1	podľa vyspelosti žiaka	základné durové a molové	základné
I/2	jednoduché durové	základné durové a molové	základné

I/3	durové a molové po 4♯	základné durové a molové	folkové a rockové
I/4	durové a molové po 4♯	Rozšírené durové a molové (Maj7 m7 Dim7 Add Sus)	folkové a rockové
II/1	durové a molové po 4♯	rozšírené akordické postupy	náročnejšie a kombinované
II/2	rozšírený rozsah	rozšírené akordické postupy	náročnejšie a kombinované
II/3	podľa repertoáru	rozšírené akordické postupy	náročnejšie a kombinované
II/4	podľa absolventského programu	podľa repertoáru	podľa repertoáru

8. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, jednoduché skladby, filmové a rozprávkové melódie…
I. stupeň – 2. časť: etudy, gitarová tvorba primeranej náročnosti, populárna hudba, tanečné a filmové skladby, piesne s akordovými značkami, jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.

9. KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
komornej hry
gitarového súboru
popovej/rockovej/jazzovej kapely
iných školských hudobných zoskupení
Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

10. HODNOTENIE ŽIAKA

Kritérium	**Hodnotí sa**
Technika	správnosť prstokladu, koordinácia, pohyblivosť
Rytmus	rytmická presnosť, tempo, stabilita sprievodu

Notový text	správnosť tónov a rytmu
Akordy	správnosť akordov a spojov
Artikulácia	legato, staccato
Dynamika	kontrasty, gradácia, odstupňovanie
Frázovanie	hudobná logika a prirodzenosť
Výraz	charakter a hudobný obsah skladby
Štýl	primeranosť interpretácie
Pamäť	schopnosť hrať vybrané skladby spamäti
Samostatnosť	schopnosť samostatne študovať
Príprava	pravidelnosť domáceho cvičenia
Vystupovanie	istota a kultúra verejného prejavu

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny pokrok žiaka.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akordy, technické cvičenie
Etuda	1 etuda primeranej náročnosti alebo skladba s uplatnením príslušných technických postupov
Prednes	1 skladba rôzneho charakteru
Pamäť	podľa požiadaviek ročníka a individuálnych schopností
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise, rytme, akordoch a hudobných pojmoch
Verejný výkon	podľa organizácie školy

Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

12. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
technicky a interpretačne primeraná skladba
klasická, populárna, rocková, jazzová, filmová, tanečná alebo charakterová skladba
prípadne komorná skladba
Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

13. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

- ovláda základnú techniku hry na gitare
- správne sedí pri nástroji a používa primerané postavenie rúk
- orientuje sa na hmatníku
- ovláda základné durové a molové akordy
- číta jednoduchý notový zápis a akordové značky
- ovláda základné rytmické a dynamické prvky
- používa základnú artikuláciu a frázovanie
- dokáže zahrať jednoduchý akordický sprievod
- interpretuje skladby rôzneho charakteru
- dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
- dokáže vystúpiť pred publikom
- podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

14. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných, interpretačných a praktických gitarových kompetencií žiaka.
Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb, sprievodov a komorného repertoáru sa prispôsobuje:

- veku žiaka
- fyzickým dispozíciám
- typu nástroja
- individuálnemu tempu napredovania
- technickej úrovni
- hudobným schopnostiam
- umeleckému zameraniu
- možnostiam školy.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

ŠTVORROČNÝ INDIVIDUÁLNY PLÁN
HRA NA GITARE – INTEGROVANÍ ŽIACI

ZUŠ – Hudobný odbor

1. CHARAKTERISTIKA

Vzdelávanie integrovaného žiaka v predmete Hra na gitare vychádza z jeho individuálnych schopností, potrieb a možností. Cieľom nie je porovnávať výkon žiaka s ostatnými žiakmi, ale vytvárať podmienky na jeho individuálny rozvoj, sebarealizáciu a postupné získavanie hudobných a hráčskych zručností.
Tempo vyučovania, rozsah učiva, technické požiadavky, repertoár a spôsob hodnotenia sa prispôsobujú individuálnym potrebám žiaka.

2. HLAVNÉ CIELE ŠTVORROČNÉHO PLÁNU

- vzťah k hudbe
- schopnosť sústrediť sa
- sluchové vnímanie
- rytmické cítenie
- jemná motorika

- koordinácia pohybov
- orientácia na hmatníku
- základná technika hry
- orientácia v akordoch
- hudobná pamäť
- schopnosť reprodukovať jednoduchú melódiu
- samostatnosť
- sebadôvera
- schopnosť vystúpiť pred publikom.

3. ZÁSADY PRÁCE

- individuálne tempo práce
- názorná a praktická výučba
- časté opakovanie
- krátke a jasné pokyny
- postup od jednoduchého k zložitejšiemu
- pravidelné striedanie činností
- primeraná dĺžka jednotlivých úloh
- pozitívna spätná väzba
- využívanie sluchu, zraku a pohybovej skúsenosti
- zapájanie žiaka do výberu repertoáru
- rešpektovanie únavy a aktuálnej výkonnosti žiaka.

4. 1. ročník

Cieľ: Vytvoriť základné hráčske návyky a pozitívny vzťah k nástroju.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Držanie	správne sedenie a poloha pri nástroji	Žiak dokáže zaujať primeranú hráčsku polohu.
Orientácia	základná orientácia na hmatníku	Žiak nájde vybrané tóny.
Pravá ruka	jednoduché cvičenia p i m a	Žiak zahrá jednoduché melodické motívy.
Ľavá ruka	jednoduché postupy a akordy	Žiak zahrá vybrané tóny alebo akordy.
Rytmus	jednoduché rytmické hodnoty	Žiak zopakuje jednoduchý rytmus.
Sluch	rozlišovanie výšky tónov	Žiak rozlíši vyšší a nižší tón.
Pamäť	krátke hudobné motívy	Žiak zopakuje krátky motív podľa sluchu.
Prednes	jednoduchá ľudová alebo detská pieseň	Žiak dokáže predviesť krátku skladbu.

5. 2. ročník

Cieľ: Rozšíriť základné technické a hudobné zručnosti a zvýšiť samostatnosť žiaka.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	jednoduché technické cvičenia	Žiak ich zvládne v primeranom tempe.
Pravá ruka	jednoduché stupnicové postupy	Žiak zahrá krátky stupnicový úsek.
Ľavá ruka	základné akordy	Žiak vie zahrať vybrané akordy.
Koordinácia	jednoduchá hra pravou a ľavou rukou	Žiak dokáže koordinovať obe ruky.
Rytmus	štvrťové, osminové a bodkované hodnoty	Žiak reprodukuje jednoduchý rytmus.
Dynamika	ticho – hlasno	Žiak rozlišuje základné dynamické kontrasty.
Pamäť	krátke skladby a motívy	Žiak dokáže zahrať vybranú časť spamäti.
Prednes	jednoduché charakterové skladby	Žiak dokáže vyjadriť základný charakter skladby.

6. 3. ročník

Cieľ: Rozvíjať samostatnosť, hudobný prejav a technickú istotu podľa individuálnych možností.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	technické cvičenia primeranej úrovne	Žiak zvláda vybrané cvičenia samostatnejšie.
Pravá ruka	stupnicové a melodické postupy	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu hmatníka.
Ľavá ruka	basy a akordy	Žiak používa základné harmonické spoje.
Koordinácia	jednoduchá hra pravou a ľavou rukou	Žiak koordinuje obe ruky podľa svojich možností.
Rytmus	jednoduché rytmické a sprievodné modely	Žiak udrží primerané tempo.
Artikulácia	legato, staccato	Žiak rozlišuje základné spôsoby hry.
Hudobná pamäť	krátke časti skladieb	Žiak reprodukuje vybrané časti spamäti.

Výraz	dynamika a charakter	Žiak dokáže vyjadriť charakter skladby.
Vystúpenie	krátky program	Žiak sa dokáže zapojiť do verejného vystúpenia.

7. 4. ročník

Cieľ: Upevniť získané zručnosti a umožniť žiakovi samostatnejšie hudobné vyjadrenie.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	individuálne technické cvičenia	Žiak využíva cvičenia podľa svojich potrieb.
Hmatník	rozšírenie tónového rozsahu	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu.
Ľavá ruka	akordy podľa repertoáru	Žiak dokáže zahrať primeraný sprievod.
Artikulácia	legato, staccato	Žiak používa primeranú artikuláciu.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak interpretuje skladby primerané svojim možnostiam.
Pamäť	vybrané skladby	Žiak dokáže samostatne predviesť časť repertoáru.
Samostatnosť	jednoduchá samostatná príprava	Žiak dokáže pracovať podľa jednoduchých pokynov.
Vystupovanie	verejný výkon	Žiak dokáže prezentovať svoju hru pred publikom.

8. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Pri integrovanom žiakovi sa technické požiadavky určujú individuálne. Nie je nevyhnutné vyžadovať úplné zvládnutie všetkých technických prvkov bežného učebného plánu.

Oblasť	**Základná požiadavka**
Držanie	primeraná hráčska poloha
Pravá ruka	orientácia na hmatníku
Ľavá ruka	základné tóny a akordy podľa možností
Rytmus	reprodukcia jednoduchých rytmov
Dynamika	rozlíšenie ticho – hlasno

Artikulácia	základné rozlíšenie spôsobov hry
Pamäť	krátke hudobné úseky
Prednes	skladby primerané schopnostiam

9. REPERTOÁR

Repertoár má byť kratší, prehľadný a motivačný.
slovenské ľudové a populárne piesne
detské piesne
známe melódie
jednoduché tanečné skladby
filmové a rozprávkové melódie
jednoduché charakterové skladby
skladby podľa záujmu žiaka
jednoduché komorné skladby.
Pri výbere repertoáru sa zohľadňuje motorická náročnosť, rozsah hmatníka, druh nástroja, schopnosť čítať noty, koncentrácia a záujem žiaka.

10. HODNOTENIE

Kritérium	**Hodnotenie**
Dochvíľnosť a pripravenosť	primerane
Aktivita na hodine	primerane
Pokrok	veľmi dôležité kritérium
Technika	podľa individuálnych možností
Rytmus	podľa možností žiaka
Pamäť	podľa individuálnych schopností
Hudobný prejav	podľa možností
Samostatnosť	podľa dosiahnutej úrovne
Vystupovanie	podľa schopnosti žiaka
Celkový rozvoj	hlavné kritérium

Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na individuálny pokrok žiaka, nie na porovnávanie s ostatnými žiakmi.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Požiadavka**
Technika	krátke technické cvičenie
Pravá ruka	jednoduchá melódia

Ľavá ruka	základné tóny alebo akordy
Rytmus	jednoduchý rytmický útvar
Prednes	1–2 skladby
Pamäť	krátky úsek podľa možností
Vystúpenie	krátka verejná prezentácia

Skúška môže byť skrátená alebo upravená podľa individuálneho plánu žiaka.

12. ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA VYUČOVACEJ HODINY

Činnosť	**Orientačný čas**
Úvod, motivácia	5 min
Rytmické alebo sluchové cvičenie	5 min
Technické cvičenie	10 min
Hra koordinovaná pravej a ľavej ruky	5 min
Akordy	5 min
Prednesová skladba	10 min
Opakovanie a spätná väzba	5 min

Čas jednotlivých činností sa prispôsobuje aktuálnej schopnosti žiaka sústrediť sa.

13. SPOLUPRÁCA S RODIČOM

Podľa potreby sa odporúča spolupráca učiteľa s rodičom alebo zákonným zástupcom.
jednoduché pokyny na domáce cvičenie
informácie o aktuálnom učive
odporúčania k organizácii cvičenia
informácie o pokroku žiaka.
Domáce cvičenie má byť krátke, pravidelné a primerané možnostiam žiaka.

14. HLAVNÉ VÝSLEDKY PO ŠTYROCH ROKOCH

mať pozitívny vzťah k hudbe a nástroju
správne sedieť pri nástroji
orientovať sa v základnej časti hmatníka
používať základné akordy
zvládnuť jednoduchú koordinovanú hru
rozlišovať základné rytmické hodnoty
rozlišovať základnú dynamiku
používať základnú artikuláciu
zahrať primerané skladby podľa svojich schopností
dokázať niektoré skladby zahrať spamäti
vystúpiť na triednom alebo školskom podujatí
zažiť úspech a radosť z vlastnej hudobnej činnosti.

15. INDIVIDUALIZÁCIA VZDELÁVANIA

Pri tvorbe konkrétneho individuálneho vzdelávacieho plánu je možné upraviť:
obsah učiva
rozsah učiva
tempo výučby
náročnosť skladieb
dĺžku jednotlivých aktivít
spôsob zadávania úloh
spôsob skúšania
spôsob hodnotenia
požiadavky na verejné vystúpenie
technické požiadavky.
Úpravy sa vykonávajú podľa individuálnych vzdelávacích potrieb žiaka a odporúčaní príslušného odborného pracoviska, ak sú k dispozícii.

16. ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE ŠTVORROČNÉHO OBDOBIA

zhodnotenie individuálneho pokroku
získané hráčske návyky
rozvoj hudobných schopností
technická úroveň
schopnosť pracovať s nástrojom
repertoár zvládnutý počas štúdia
schopnosť verejného vystupovania
miera samostatnosti.
Za úspech sa považuje predovšetkým viditeľný individuálny rozvoj žiaka vzhľadom na jeho východiskové schopnosti a potreby.

4. KLAVÍR

1. Názov vzdelávacieho predmetu

Hudobný odbor- hra na klavíri

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu Hra na klavíri je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na akustickom klávesovom nástroji. Na vyučovaní si žiak postupne osvojuje klasické klavírne zručnosti :

- základné klavírne návyky a správne sedenie pri nástroji
- správne postavenie rúk a uvoľnený pohyb prstov
- orientáciu na klaviatúre
- čítanie notového zápisu
- rytmické cítenie
- koordináciu pravej a ľavej ruky
- základy klavírnej hry
- tvorbu a používanie akordov
- prácu s pedálom
- rozvíjanie hudobnej pamäti a sluchových schopností
- použitie interpretačných a výrazových prostriedkov
- samostatnosť pri štúdiu skladieb.

Žiak sa postupne oboznamuje s klavírnou, populárnou, tanečnou, filmovou, ľudovou, jazzovou a ďalšou vhodnou hudobnou literatúrou. Dôraz sa kladie na rytmus, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu.
Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- vytvoriť si správne hráčske návyky
- ovládať základnú techniku hry na klavíri
- orientovať sa na celej klaviatúre
- rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu
- rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti
- naučiť sa čítať notový zápis a akordové značky
- rozvíjať hudobnú pamäť a sluchové schopnosti
- rozvíjať samostatnosť pri štúdiu

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

4.1 Hudobné kompetencie

orientuje sa v notovom zápise
rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia
chápe základné hudobné pojmy
rozvíja hudobnú predstavivosť
dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu
dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

4.2 Technické kompetencie

správne sedí pri nástroji
udržiava správne postavenie rúk
orientuje sa na klaviatúre
koordinuje pravú a ľavú ruku
ovláda základné technické cvičenia
používa primeraný prstoklad

4.3 Interpretačné kompetencie

rozlišuje artikuláciu
vytvára hudobnú frázu
rešpektuje charakter a štýl skladby
dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.

4.4 Sociálne a osobnostné kompetencie

dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi
rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry
dokáže primerane vystupovať pred publikom
učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu
rozvíja schopnosť sebareflexie.

5. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Sedenie a technika	správne sedenie, poloha rúk, päťprstové cvičenia	Žiak správne sedí a používa základnú polohu rúk.
Klaviatúra	orientácia podľa čiernych a bielych klávesov	Žiak nájde určené tóny.
Pravá ruka	jednoduché melódie, päťprstové polohy	Žiak zahrá jednoduchú melódiu.
Ľavá ruka	základné tóny a jednoduché akordy	Žiak zahrá jednoduchý sprievod.
Rytmus	celé, polové, štvrťové a osminové hodnoty	Žiak správne reprodukuje jednoduchý rytmus.
Akordy	základné durové akordy	Žiak použije základné akordy.
Prednes	ľudové, detské a jednoduché tanečné skladby	Žiak interpretuje jednoduchú skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	jednoduché technické cvičenia a stupnicové postupy	Žiak hrá s primeranou istotou.
Pravá ruka	stupnicové a melodické postupy	Žiak zvláda krátke stupnicové úseky.
Ľavá ruka	základné akordické spoje	Žiak koordinuje obe ruky.
Rytmus	bodkovaný rytmus, synkopa, jednoduché trioly	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.
Akordy	durové a molové trojzvuky	Žiak používa základné akordy.
Artikulácia a dynamika	legato, non legato, staccato, crescendo, diminuendo	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, rozklady, technické cvičenia	Žiak zvláda primerané technické cvičenia.
Pravá ruka	melodické ozdoby, dvojhmaty podľa repertoáru	Žiak používa správne prstoklady.
Ľavá ruka	akordické postupy	Žiak vie analyzovať a tvoriť harmonickú sieť danej skladby.
Akordy	durové a molové akordy, obraty podľa úrovne	Žiak používa akordy v jednoduchých postupoch.
Pedál	technika pedálovania	Žiak používa jednoduchý pedál
Hudobná pamäť	vybrané skladby a motívy	Žiak dokáže vybranú skladbu zahrať spamäti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladbu s primeraným výrazom.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady	Žiak zvláda technické cvičenia primeranej náročnosti.
Výraz	dynamika, agogika, frázovanie	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Klavír	pedál	Žiak vie správne použiť pedál
Akordy	durové a molové akordy, základné obraty	Žiak používa akordické spoje primerane repertoáru.
Hra podľa značiek	jednoduché akordové značky	Žiak dokáže zahrať jednoduchú melódiu so sprievodom.
Repertoár	skladby rôznych období a charakterov	Žiak interpretuje skladby štýlovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava časti repertoáru	Žiak pracuje samostatnejšie.

6. I. STUPEŇ – 2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**

Technika	durové a molové stupnice podľa úrovne	Žiak zvláda stupnice v primeranom tempe.
Akordy	durové a molové trojzvuky, obraty a rozklady	Žiak zvláda základné akordické útvary.
Etudy	etudy primeranej náročnosti	Žiak rieši technické problémy pomocou etúd.
Pedál	technika pedálu	Žiak vie správne použiť pedál
Hra z listu	pohotovosť v čítaní notového zápisu	Žiak plynule interpretuje jednoduchšiu skladbu bez prípravy.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.
Samostatnosť	práca s notovým a akordovým textom	Žiak dokáže samostatne naštudovať jednoduchšiu skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, chromatika, rozklady	Žiak rozvíja pohyblivosť prstov.
Akordy	Obraty akordov, široká harmónia	Žiak koordinuje obe ruky s väčšou istotou.
Etudy	technicky náročnejšie etudy	Žiak zvláda technické problémy.
Pedál	technika pedálu	Žiak je samostatnejší pri pedalizácii
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.
Repertoár	klasická aj tanečná hudba	Žiak rozlišuje základné štýlové charakteristiky.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady, chromatické postupy	Žiak zvláda technické cvičenia vyššej náročnosti.
Etudy	etudy rozvíjajúce rýchlosť a presnosť	Žiak hrá technicky istejšie.

Polyfónia	skladby baroka	Žiak hrá štýlovo viachlasné skladby.
Interpretácia	forma, fráza, dynamika, artikulácia	Žiak vytvára logickú hudobnú frázu.
Prednes	koncertné a charakterové skladby	Žiak interpretuje skladby s primeranou výrazovou úrovňou.
Samostatnosť	samostatné štúdium	Žiak rieši jednoduché technické a interpretačné problémy.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice a akordy podľa absolventského programu	Žiak ovláda potrebné technické prostriedky.
Pedál	technika pedálu	Žiak ovláda aj techniku krátkeho pedálovania
Akordy	podľa repertoáru	Žiak používa akordické postupy primeranej náročnosti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby technicky a výrazovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava repertoáru	Žiak dokáže pripraviť primeranú skladbu.
Verejný výkon	koncertné vystúpenie	Žiak zvládne verejnú prezentáciu.

7. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice**	**Akordy a harmónia**	**etudy**
I/1	podľa vyspelosti žiaka	základné durové akordy	použitie základných harmonických funkcií
I/2	jednoduché durové, rovný pohyb cez dve oktávy	durové a molové trojzvuky	rytmizovaný sprievod
I/3	durové, vybrané molové, rovný pohyb cez dve oktávy	základné obraty	použitie melodických ozdôb

I/4	durové a molové podľa úrovne, rovný pohyb, protipohyb	akordické spoje	technika staccato, legáto, portamento
II/1	durové a molové, rovný pohyb, protipohyb	trojzvuky a obraty	použitie širokej harmónie
II/2	rozšírený rozsah	obraty a rozklady	pokročilejšie štýlové sprievody
II/3	podľa repertoáru	rozšírené akordické postupy	Individuálny výber
II/4	podľa absolventského	podľa repertoáru	Individuálny výber

8. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské skladby, jednoduché tanečné skladby, filmové a rozprávkové melódie, charakterové miniatúry, jednoduché skladby s použitím základných harmonických funkcií.
I. stupeň – 2. časť: etudy, klavírna tvorba primeranej náročnosti z obdobia baroka,klasicizmu, romantizmu, skladby súčasných autorov, populárna hudba, tanečné a filmové skladby, slovenská tvorba, jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.

9. KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
komornej, štvorručnej hry
ľudového súboru
populárnej kapely
iných školských hudobných zoskupení
Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

10. HODNOTENIE ŽIAKA

Kritérium	**Hodnotí sa**
Technika	správnosť prstokladu, koordinácia, pohyblivosť
Rytmus	rytmická presnosť, tempo
Notový text	správnosť tónov a rytmu

Akordy	správnosť akordov, obratov
Pedál	vkusnosť použitia pravého pedálu
Artikulácia	legato, staccato, non legato
Dynamika	kontrasty, gradácia, odstupňovanie
Frázovanie	hudobná logika a prirodzenosť
Výraz	charakter a hudobný obsah skladby
Štýl	primeranosť interpretácie
Pamäť	schopnosť hrať vybrané skladby spamäti
Samostatnosť	schopnosť samostatne študovať
Príprava	pravidelnosť domáceho cvičenia
Vystupovanie	istota a kultúra verejného prejavu

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny pokrok žiaka.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akord, rozklad alebo technické cvičenie
Etuda	1 etuda primeranej náročnosti alebo skladba s uplatnením príslušných technických postupov
Prednes	1 skladba rôzneho charakteru
Pedál	použitie pedálu pri interpretácii
Pamäť	podľa požiadaviek ročníka a individuálnych schopností
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise, rytme, akordoch a hudobných pojmoch
Verejný výkon	podľa organizácie školy

Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

12. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
1. technicky a interpretačne primeraná skladba
2. skladba z obdobia klasicizmu, romantizmu alebo skladba súčasného autora
6. prípadne komorná skladba.

Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

13. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

ovláda základnú techniku hry na klavíri
správne sedí pri nástroji a používa primerané postavenie rúk
orientuje sa na klaviatúre
ovláda základné durové a molové akordy
číta jednoduchý notový zápis
ovláda základné rytmické a dynamické prvky
používa základnú artikuláciu a frázovanie
dokáže použiť jednoduchý sprievod
interpretuje skladby rôzneho charakteru
dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
dokáže vystúpiť pred publikom
podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

14. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných, interpretačných a praktických keyboardových kompetencií žiaka.
Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb, sprievodov a komorného repertoáru sa prispôsobuje:
veku žiaka
fyzickým dispozíciám
individuálnemu tempu napredovania
technickej úrovni
hudobným schopnostiam
umeleckému zameraniu
možnostiam školy.
Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

5. AKORDEÓN
HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA AKORDEÓNE

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU

Hra na akordeóne

Predmet patrí do vzdelávacej oblasti hudobný odbor.
Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu Hra na akordeóne je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom individuálnej hry na nástroji.
Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:

- základných návykov pri hre na akordeóne,
- správneho držania nástroja,
- správneho postavenia rúk,
- koordinácie pravej a ľavej ruky,

- práce s mechom,
- orientácie na klaviatúre a v basovom manuáli,
- čítania notového zápisu,
- rytmického cítenia,
- hudobnej pamäti,
- technických zručností,
- interpretačných schopností,
- hudobného cítenia,
- samostatnosti pri štúdiu skladieb.

Žiak sa postupne oboznamuje s akordeónovou literatúrou rôznych štýlov a období. Dôraz sa kladie na rozvoj umeleckého prejavu, kultivovaný tón, správnu artikuláciu, dynamiku, agogiku, frázovanie a štýlovú interpretáciu.
Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

Žiak má:

- vytvoriť si správne hráčske návyky,
- ovládať základnú techniku hry,
- rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu,
- rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti,
- naučiť sa čítať notový zápis,
- rozvíjať hudobnú pamäť,
- ovládať základné technické prostriedky hry,
- používať mech ako výrazový prostriedok,
- rozvíjať dynamiku a artikuláciu,
- rozumieť základnej hudobnej forme,
- rozlišovať charakter a štýl skladieb,
- postupne získavať samostatnosť pri štúdiu,
- získavať skúsenosti s verejným vystupovaním,
- podľa svojich možností sa zapájať do komornej a súborovej hry.

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

4.1 Hudobné kompetencie

Žiak:

- orientuje sa v notovom zápise,
- rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia,
- chápe základné hudobné pojmy,
- rozvíja hudobnú predstavivosť,
- dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu,
- dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

4.2 Technické kompetencie

Žiak:

- správne sedí pri nástroji,
- správne drží akordeón,
- používa správne postavenie rúk,
- koordinuje pravú a ľavú ruku,
- ovláda základné technické cvičenia,
- využíva mech primerane hudobnej fráze.

4.3 Interpretačné kompetencie

Žiak:

- používa dynamiku,
- rozlišuje artikuláciu,
- vytvára hudobnú frázu,
- uplatňuje agogiku,
- rešpektuje charakter a štýl skladby,
- dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.

4.4 Sociálne a osobnostné kompetencie

Žiak:

- dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi,
- rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry,
- dokáže primerane vystupovať pred publikom,
- učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu,
- rozvíja schopnosť sebareflexie.

5. ORGANIZÁCIA ŠTÚDIA

1.časť - 4 roky
2. časť - 4 roky
II. stupeň - 4 roky

6. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ

1. ročník

Ciele

Žiak si osvojí základné hráčske návyky, správne držanie nástroja, základnú orientáciu na klaviatúre a v basovom manuáli.

Obsahové a výkonové štandardy

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Držanie nástroja	správne sedenie, upevnenie akordeónu, postavenie rúk	Žiak správne sedí a drží nástroj.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Mech	otváranie, zatváranie, základné vedenie	Žiak vedie mech plynulo.
Pravá ruka	základná poloha, orientácia na klaviatúre	Žiak sa orientuje v základnej polohe.
Ľavá ruka	základné basy a akordy	Žiak používa základné basové a akordické tlačidlá.
Rytmus	celé, polové, štvrťové a osminové hodnoty	Žiak správne reprodukuje jednoduchý rytmus.
Artikulácia	legato, non legato	Žiak rozlišuje základnú artikuláciu.
Dynamika	p, mf, f	Žiak rozlišuje základnú dynamiku.
Prednes	ľudové piesne a jednoduché skladby	Žiak interpretuje jednoduchú skladbu.
Pamäť	krátke skladby	Žiak dokáže vybranú skladbu zahrať spamäti.

2. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	technické cvičenia	Žiak hrá s primeranou istotou.
Pravá ruka	jednoduché stupnice a melodické postupy	Žiak zvláda základné stupnicové postupy.
Ľavá ruka	základné basové a akordické spoje	Žiak koordinuje obe ruky.
Mech	zmena smeru, frázovanie	Žiak prispôsobuje vedenie mechu fráze.
Rytmus	bodkovaný rytmus, synkopa, jednoduché trioly	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.
Artikulácia	legato, non legato, staccato	Žiak používa primeranú artikuláciu.
Dynamika	crescendo, decrescendo	Žiak používa základné dynamické zmeny.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

3. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, technické cvičenia, rozklady	Žiak zvláda primerané technické cvičenia.
Pravá ruka	melodické ozdoby, dvojhmaty podľa repertoáru	Žiak používa správne prstoklady.
Ľavá ruka	akordické postupy	Žiak bezpečne používa basový manuál.
Mech	frázovanie, dynamika	Žiak využíva mech ako výrazový prostriedok.
Rytmus	trioly, synkopy, bodkované rytmy	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.
Polyfónia	jednoduchá dvojhlasná hra	Žiak rozlišuje jednotlivé hlasy.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladbu s primeraným výrazom.
Pamäť	vybrané skladby	Žiak dokáže zahrať skladbu spamäti.

4. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady, chromatika	Žiak zvláda technické cvičenia.
Mech	dlhšie frázy, dynamický oblúk	Žiak vedome používa mech podľa frázy.
Artikulácia	legato, staccato, non legato	Žiak diferencuje artikuláciu.
Výraz	dynamika, agogika, frázovanie	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Repertoár	skladby rôznych období a charakterov	Žiak interpretuje skladby štýlovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava časti repertoáru	Žiak pracuje samostatnejšie.

2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	durové a molové stupnice podľa úrovne	Žiak zvláda stupnice v primeranom tempe.

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Akordy	durové a molové akordy, rozklady	Žiak zvláda základné akordické útvary.
Etudy	etudy primeranej náročnosti	Žiak rieši technické problémy pomocou etúd.
Mech	práca s frázou a dynamikou	Žiak vedome ovláda mech.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.
Samostatnosť	práca s notovým textom	Žiak dokáže pripraviť jednoduchšiu skladbu.

2. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, chromatika, rozklady	Žiak rozvíja pohyblivosť prstov.
Ľavá ruka	rozšírené akordické spoje	Žiak koordinuje obe ruky s väčšou istotou.
Etudy	technicky náročnejšie etudy	Žiak zvláda technické problémy.
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.
Repertoár	slovenská a zahraničná tvorba	Žiak rozlišuje základné štýlové charakteristiky.

3. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady, chromatika	Žiak zvláda technické cvičenia vyššej náročnosti.
Etudy	etudy rozvíjajúce rýchlosť a presnosť	Žiak hrá technicky istejšie.
Mech	dynamická a agogická práca	Žiak využíva mech ako výrazový prostriedok.
Prednes	koncertné a charakterové skladby	Žiak vytvára logickú hudobnú frázu.
Samostatnosť	samostatné štúdium	Žiak rieši jednoduché technické problémy.

4. ROČNÍK

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice a akordy podľa absolventského programu	Žiak ovláda potrebné technické prostriedky.
Etudy	výber podľa individuálnej potreby	Žiak cielene pracuje na technických nedostatkoch.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby technicky a výrazovo primerane.
Mech	dynamika, fráza, agogika	Žiak využíva mech na vytvorenie výrazu.
Samostatnosť	samostatná príprava repertoáru	Žiak dokáže pripraviť primeranú skladbu.
Verejný výkon	koncertné vystúpenie	Žiak zvládne verejnú prezentáciu.

7. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	**Stupnice**	**Akordy a rozklady**	**Etudy**
I/1	podľa vyspelosti žiaka	základné durové akordy	elementárne
I/2	jednoduché durové	tónický akord	elementárne
I/3	durové, vybrané molové	základné rozklady	ľahké
I/4	durové a molové podľa úrovne	akordy a rozklady	ľahké až stredné
II/1	durové a molové	trojzvuky a rozklady	stredné
II/2	rozšírený rozsah	obraty a rozklady	stredné
II/3	podľa repertoáru	rozšírené akordické postupy	stredné až vyššie
II/4	podľa absolventského programu	podľa repertoáru	individuálny výber

8. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.

I. stupeň – 1. časť

slovenské a zahraničné ľudové piesne,
detské skladby,
jednoduché tanečné skladby,
charakterové miniatúry,
jednoduché polyfonické skladby.

I. stupeň – 2. časť
etudy,
polyfonické skladby,
romantická a charakterová tvorba,
slovenská tvorba,
pôvodná akordeónová literatúra.

II. stupeň
pôvodná akordeónová tvorba,
transkripcie,
polyfonická tvorba
koncertné skladby,
skladby 20. a 21. storočia,
slovenská tvorba,
virtuózna literatúra,
komorná tvorba.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka.

9. KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA
Podľa možností školy sa žiak zapája do:
akordeónového súboru,
komornej hry,
ľudového súboru,
orchestra,
inštrumentálneho súboru,
iných školských hudobných zoskupení.

Ciele
Žiak:
rozvíja rytmickú presnosť,
počúva ostatných hráčov,
prispôsobuje svoju hru kolektívu,
reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru,
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie,
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

10. HODNOTENIE ŽIAKA
Pri hodnotení sa prihliada na:

Kritérium	**Hodnotí sa**
Technika	správnosť prstokladu, koordinácia, pohyblivosť
Rytmus	rytmická presnosť, tempo
Notový text	správnosť tónov a rytmu

Kritérium	**Hodnotí sa**
Mech	plynulosť, smerovanie, výrazová funkcia
Artikulácia	legato, staccato, non legato
Dynamika	kontrasty, gradácia, odstupňovanie
Frázovanie	hudobná logika a prirodzenosť
Výraz	charakter a emocionálny obsah skladby
Štýl	primeranosť interpretácie
Pamäť	schopnosť hrať vybrané skladby spamäti
Samostatnosť	schopnosť samostatne študovať
Príprava	pravidelnosť domáceho cvičenia
Vystupovanie	istota a kultúra verejného prejavu

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny pokrok žiaka.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Postupová skúška môže pozostávať z týchto častí:

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akord, rozklad alebo technické cvičenie
Etuda	1 etuda primeranej náročnosti/skladba s uplatnením technických postupov zodpovedajúcim etude/
Prednes	1 skladba rôzneho charakteru
Pamäť	podľa požiadaviek ročníka a individuálnych schopností
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise a hudobných pojmoch
Verejný výkon	podľa organizácie školy

Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

12. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
polyfonická skladba,
skladba klasického, romantického alebo iného historického obdobia,
pôvodná akordeónová skladba alebo skladba 20./21. storočia,
slovenská tvorba,
charakterová alebo virtuózna skladba,
prípadne komorná skladba.
Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

13. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

Absolvent I. stupňa:
ovláda základnú techniku hry na akordeóne,
správne drží nástroj,
používa základnú mechovú techniku,
koordinuje pravú a ľavú ruku,
orientuje sa v notovom zápise,
ovláda základné rytmické a dynamické prvky,
používa základnú artikuláciu,
dokáže vytvoriť jednoduchú hudobnú frázu,
interpretuje skladby rôzneho charakteru,
pozná základné prvky štýlovej interpretácie,
dokáže zahrať vybrané skladby spamäti,
dokáže vystúpiť pred publikom,
podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

14. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA II. STUPŇA

Absolvent II. stupňa:
ovláda akordeón na primeranej umeleckej úrovni,
technicky zvláda primerane náročný repertoár,
používa kultivovaný tón,
ovláda pokročilú prácu s mechom,
používa dynamiku, artikuláciu a agogiku,
dokáže samostatne pracovať s notovým textom,
rozumie základnej forme a štruktúre interpretovaných skladieb,
orientuje sa v základnej akordeónovej literatúre,
rozlišuje štýlové charakteristiky skladieb,
dokáže vytvoriť vlastnú interpretačnú koncepciu,
dokáže samostatne pripraviť skladbu,
dokáže verejne prezentovať ucelený program,
podľa svojho zamerania dokáže pracovať v komornom alebo súborovom zoskupení.

15. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných a interpretačných kompetencií žiaka.
Konkrétny výber:

- stupníc,
- akordov,
- etúd,
- prednesových skladieb,
- polyfonických skladieb,
- komorného repertoáru,
- sa prispôsobuje:
- veku žiaka,
- fyzickým dispozíciám,

- typu a veľkosti nástroja,
- individuálnemu tempu napredovania,
- technickej úrovni,
- hudobným schopnostiam,
- umeleckému zameraniu,
- zdravotným a ergonomickým potrebám žiaka.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

ŠTVORROČNÝ INDIVIDUÁLNY PLÁN
HRA NA AKORDEÓNE – INTEGROVANÍ ŽIACI
ZUŠ – Hudobný odbor

1. CHARAKTERISTIKA

Vzdelávanie integrovaného žiaka v predmete Hra na akordeóne vychádza z jeho individuálnych schopností, potrieb a možností.
Cieľom nie je porovnávať výkon žiaka s ostatnými žiakmi, ale vytvárať podmienky na jeho **individuálny rozvoj, sebarealizáciu a postupné získavanie hudobných a hráčskych zručností**.
Tempo vyučovania, rozsah učiva, technické požiadavky, repertoár a spôsob hodnotenia sa prispôsobujú individuálnym potrebám žiaka.

2. HLAVNÉ CIELE ŠTVORROČNÉHO PLÁNU

Počas štyroch rokov sa postupne rozvíja:
vzťah k hudbe,
schopnosť sústrediť sa,
sluchové vnímanie,
rytmické cítenie,
jemná motorika,
koordinácia pohybov,
orientácia na klaviatúre,
základná technika hry,
práca s mechom,
hudobná pamäť,
schopnosť reprodukovať jednoduchú melódiu,
samostatnosť,
sebadôvera,
schopnosť vystúpiť pred publikom.

3. ZÁSADY PRÁCE

Pri vyučovaní sa uplatňuje:
individuálne tempo práce,
názorná a praktická výučba,
časté opakovanie,
krátke a jasné pokyny,
postup od jednoduchého k zložitejšiemu,

pravidelné striedanie činností,
primeraná dĺžka jednotlivých úloh,
pozitívna spätná väzba,
využívanie sluchu, zraku a pohybovej skúsenosti,
zapájanie žiaka do výberu repertoáru,
rešpektovanie únavy a aktuálnej výkonnosti žiaka.

4. 1. ročník
Cieľ
Vytvoriť základné hráčske návyky a pozitívny vzťah k nástroju.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Držanie	správne sedenie a držanie nástroja	Žiak dokáže zaujať primeranú hráčsku polohu.
Orientácia	základná orientácia na klaviatúre	Žiak nájde vybrané tóny.
Pravá ruka	jednoduché päťprstové cvičenia	Žiak zahrá jednoduché melodické motívy.
Ľavá ruka	základné basy	Žiak rozozná a zahrá vybrané basy.
Mech	otváranie a zatváranie	Žiak zvládne základný pohyb mechu.
Rytmus	jednoduché rytmické hodnoty	Žiak zopakuje jednoduchý rytmus.
Sluch	rozlišovanie výšky tónov	Žiak rozlíši vyšší a nižší tón.
Pamäť	krátke hudobné motívy	Žiak zopakuje krátky motív podľa sluchu.
Prednes	jednoduchá ľudová alebo detská pieseň	Žiak dokáže predviesť krátku skladbu.

Odporúčanie
V tomto období sa nekladie dôraz na množstvo učiva. Dôležitejšie je vytvoriť **správne základné návyky a pozitívnu skúsenosť s hraním**.

5. 2. ročník
Cieľ
Rozšíriť základné technické a hudobné zručnosti a zvýšiť samostatnosť žiaka.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	jednoduché technické cvičenia	Žiak ich zvládne v primeranom tempe.
Pravá ruka	jednoduché stupnicové postupy	Žiak zahrá krátky stupnicový úsek.
Ľavá ruka	základné basy a akordy	Žiak používa vybrané basy a akordy.
Koordinácia	jednoduchá dvojručná hra	Žiak dokáže koordinovať obe ruky.
Mech	zmena smeru mechu	Žiak zvládne jednoduchú zmenu smeru.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Rytmus	štvrťové, osminové a bodkované hodnoty	Žiak reprodukuje jednoduchý rytmus.
Dynamika	ticho – hlasno	Žiak rozlišuje základné dynamické kontrasty.
Pamäť	krátke skladby a motívy	Žiak dokáže zahrať vybranú časť spamäti.
Prednes	jednoduché charakterové skladby	Žiak dokáže vyjadriť základný charakter skladby.

6. 3. ročník
Cieľ
Rozvíjať samostatnosť, hudobný prejav a technickú istotu podľa individuálnych možností.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Technika	technické cvičenia primeranej úrovne	Žiak zvláda vybrané cvičenia samostatnejšie.
Pravá ruka	stupnicové a melodické postupy	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu klaviatúry.
Ľavá ruka	basy a akordy	Žiak používa základné harmonické spoje.
Koordinácia	dvojručná hra	Žiak koordinuje obe ruky podľa svojich možností.
Mech	frázovanie a dynamika	Žiak dokáže meniť tlak a smer mechu podľa pokynov.
Artikulácia	legato, staccato	Žiak rozlišuje základné spôsoby hry.
Hudobná pamäť	krátke časti skladieb	Žiak reprodukuje vybrané časti spamäti.
Výraz	dynamika a charakter	Žiak dokáže vyjadriť charakter skladby.
Vystúpenie	krátky program	Žiak sa dokáže zapojiť do verejného vystúpenia.

7. 4. ročník
Cieľ
Upevniť získané zručnosti a umožniť žiakovi samostatnejšie hudobné vyjadrenie.

Oblasť	Učivo	Očakávaný výkon
Technika	individuálne technické cvičenia	Žiak využíva cvičenia podľa svojich potrieb.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Klaviatúra	rozšírenie tónového rozsahu	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu.
Ľavá ruka	basy a akordy podľa repertoáru	Žiak používa primeraný sprievod.
Mech	dynamika a frázovanie	Žiak využíva mech na tvorbu výrazu.
Artikulácia	legato, staccato, non legato	Žiak používa primeranú artikuláciu.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak interpretuje skladby primerané svojim možnostiam.
Pamäť	vybrané skladby	Žiak dokáže samostatne predviesť časť repertoáru.
Samostatnosť	jednoduchá samostatná príprava	Žiak dokáže pracovať podľa jednoduchých pokynov.
Vystupovanie	verejný výkon	Žiak dokáže prezentovať svoju hru pred publikom.

8. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Pri integrovanom žiakovi sa technické požiadavky určujú **individuálne**.
Nie je nevyhnutné vyžadovať úplné zvládnutie všetkých technických prvkov bežného učebného plánu.

Oblasť	**Základná požiadavka**
Držanie nástroja	primerané možnostiam žiaka
Pravá ruka	orientácia na klaviatúre
Ľavá ruka	základné basy podľa možností
Mech	základné ovládanie
Rytmus	reprodukcia jednoduchých rytmov
Dynamika	rozlíšenie ticho – hlasno
Artikulácia	základné rozlíšenie spôsobov hry
Pamäť	krátke hudobné úseky
Prednes	skladby primerané schopnostiam

9. REPERTOÁR

Repertoár má byť kratší, prehľadný a motivačný.
Vhodné sú:

- slovenské ľudové piesne,
- detské piesne,

- známe melódie,
- jednoduché tanečné skladby,
- filmové a rozprávkové melódie,
- jednoduché charakterové skladby,
- skladby podľa záujmu žiaka,
- jednoduché komorné skladby.

Pri výbere repertoáru sa zohľadňuje:

- motorická náročnosť,
- rozsah klaviatúry,
- veľkosť nástroja,
- schopnosť čítať noty,
- schopnosť zapamätať si text,
- koncentrácia,
- záujem žiaka.

10. HODNOTENIE

Hodnotenie má byť predovšetkým **individuálne a motivačné**.

Kritérium	**Hodnotenie**
Dochvíľnosť a pripravenosť	primerane
Aktivita na hodine	primerane
Pokrok	veľmi dôležité kritérium
Technika	podľa individuálnych možností
Rytmus	podľa možností žiaka
Pamäť	Podľa Individuálnych schopností
Hudobný prejav	podľa možností
Samostatnosť	podľa dosiahnutej úrovne
Vystupovanie	podľa schopnosti žiaka
Celkový rozvoj	hlavné kritérium

Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na individuálny pokrok žiaka, nie na porovnávanie s ostatnými žiakmi.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Postupová skúška môže byť upravená podľa individuálneho vzdelávacieho plánu.
Odporúčaný obsah:

Časť	**Požiadavka**
Technika	krátke technické cvičenie
Pravá ruka	jednoduchá melódia
Ľavá ruka	základné basy alebo akordy
Rytmus	jednoduchý rytmický útvar
Prednes	1–2 skladby
Pamäť	krátky úsek podľa možností
Vystúpenie	krátka verejná prezentácia

Skúška môže byť skrátená alebo upravená podľa individuálneho plánu žiaka.

12. ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA VYUČOVACEJ HODINY

Pri integrovanom žiakovi je vhodné rozdeliť hodinu na kratšie bloky.

Príklad:

Činnosť	**Orientačný čas**
Úvod, motivácia	3–5 min
Rytmické alebo sluchové cvičenie	5 min
Technické cvičenie	5–10 min
Hra pravej ruky	5 min
Hra ľavej ruky	5 min
Prednesová skladba	10 min
Opakovanie a pochvala	3–5 min

Čas jednotlivých činností sa prispôsobuje aktuálnej schopnosti žiaka sústrediť sa.

13. SPOLUPRÁCA S RODIČOM

Podľa potreby sa odporúča spolupráca učiteľa s rodičom alebo zákonným zástupcom.
Rodičovi sa poskytujú:
jednoduché pokyny na domáce cvičenie,
informácie o aktuálnom učive,
odporúčania k organizácii cvičenia,
informácie o pokroku žiaka.
Domáce cvičenie má byť krátke, pravidelné a primerané možnostiam žiaka.

14. HLAVNÉ VÝSLEDKY PO ŠTYROCH ROKOCH

Na konci štvorročného obdobia by žiak podľa svojich individuálnych možností mal:
mať pozitívny vzťah k hudbe a nástroju,

ovládať základnú manipuláciu s akordeónom,
správne sedieť pri nástroji,
orientovať sa v základnej časti klaviatúry,
používať základné basy a akordy,
zvládnuť jednoduchú dvojručnú hru,
používať základnú prácu s mechom,
rozlišovať základné rytmické hodnoty,
rozlišovať základnú dynamiku,
používať základnú artikuláciu,
zahrať primerané skladby podľa svojich schopností,
dokázať niektoré skladby zahrať spamäti,
vystúpiť na triednom alebo školskom podujatí,
zažiť úspech a radosť z vlastnej hudobnej činnosti.

15. INDIVIDUALIZÁCIA VZDELÁVANIA

Pri tvorbe konkrétneho individuálneho vzdelávacieho plánu je možné upraviť:
obsah učiva,
rozsah učiva,
tempo výučby,
náročnosť skladieb,
dĺžku jednotlivých aktivít,
spôsob zadávania úloh,
spôsob skúšania,
spôsob hodnotenia,
požiadavky na verejné vystúpenie,
technické požiadavky.
Úpravy sa vykonávajú podľa individuálnych vzdelávacích potrieb žiaka a odporúčaní príslušného odborného pracoviska, ak sú k dispozícii.

16. ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE ŠTVORROČNÉHO OBDOBIA

Záverečné hodnotenie má obsahovať najmä:
zhodnotenie individuálneho pokroku,
získané hráčske návyky,
rozvoj hudobných schopností,
technickú úroveň,
schopnosť pracovať s nástrojom,
repertoár zvládnutý počas štúdia,
schopnosť verejného vystupovania,
mieru samostatnosti.
Za úspech sa považuje predovšetkým viditeľný individuálny rozvoj žiaka vzhľadom na jeho východiskové schopnosti a potreby.

6. KEYBOARD

HUDOBNÝ ODBOR – HRA NA KEYBOARDE

1. NÁZOV VZDELÁVACIEHO PREDMETU

Hra na keyboarde
Predmet patrí do vzdelávacej oblasti Hudobný odbor.
Výučba prebieha individuálnou formou. Podľa možností školy a potrieb žiaka je dopĺňaná komornou, súborovou alebo orchestrálnou hrou.

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu Hra na keyboarde je všestranný rozvoj hudobnosti žiaka prostredníctvom hry na elektronickom klávesovom nástroji. Výučba prepája klasické klavírne zručnosti s možnosťami keyboardu, najmä s prácou so sprievodnými automatickými rytmami, zvukovými farbami, akordovým sprievodom a základnými funkciami nástroja.
Výučba je zameraná na postupné osvojovanie:

- základných hráčskych návykov a správneho sedenia pri nástroji
- správneho postavenia rúk a uvoľneného pohybu prstov
- orientácie na klaviatúre
- čítania notového zápisu
- rytmického cítenia a práce s metronómom
- koordinácie pravej a ľavej ruky
- základnej techniky hry
- tvorby a používania akordov
- práce s automatickým sprievodom
- výberu a používania vhodných zvukov a rytmov
- základov hry podľa akordových značiek
- hudobnej pamäti a sluchových schopností
- interpretačných a výrazových prostriedkov
- samostatnosti pri štúdiu skladieb.

Žiak sa postupne oboznamuje s keyboardovou, klavírnou, populárnou, tanečnou, filmovou, ľudovou, jazzovou a ďalšou vhodnou hudobnou literatúrou. Dôraz sa kladie na rytmus, dynamiku, artikuláciu, frázovanie, štýlovú interpretáciu a praktické využitie možností nástroja.
Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vek, fyzické dispozície, tempo rozvoja a umelecké záujmy žiaka.

3. HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- vytvoriť si správne hráčske návyky
- ovládať základnú techniku hry na keyboarde
- orientovať sa na celej klaviatúre
- rozvíjať jemnú motoriku a koordináciu
- rozvíjať sluchové a rytmické schopnosti
- naučiť sa čítať notový zápis a akordové značky
- rozvíjať hudobnú pamäť
- ovládať základné durové a molové akordy a ich obraty
- využívať automatický sprievod primerane hudobnému štýlu

- rozumne používať zvukové farby, rytmy a základné funkcie keyboardu
- rozvíjať artikuláciu, frázovanie a hudobný výraz
- rozlišovať charakter a štýl skladieb
- postupne získavať samostatnosť pri štúdiu
- získavať skúsenosti s verejným vystupovaním
- podľa možností sa zapájať do komornej a súborovej hry.

4. KOMPETENCIE ŽIAKA

4.1 Hudobné kompetencie

orientuje sa v notovom zápise a základných akordových značkách
rozpoznáva základné rytmické a dynamické označenia
chápe základné hudobné pojmy
rozvíja hudobnú predstavivosť
dokáže reprodukovať jednoduchú melódiu
dokáže interpretovať skladbu primeranú svojej úrovni.

4.2 Technické kompetencie

správne sedí pri nástroji
udržiava správne postavenie rúk
orientuje sa na klaviatúre
koordinuje pravú a ľavú ruku
ovláda základné technické cvičenia
používa primeraný prstoklad
ovláda základné funkcie keyboardu potrebné pre danú úroveň.

4.3 Keyboardové kompetencie

vyberie vhodný zvuk podľa charakteru skladby
používa základné rytmické sprievody
ovláda základné akordové režimy keyboardu
dokáže pracovať so základnými funkciami START/STOP, TEMPO a SYNCHRO/INTRO/ENDING
dokáže si skladbu uložiť do baniek a pracovať s nimi
dokáže primerane kombinovať melódiu a automatický sprievod
rozumie základnému princípu stavby sprievodu.

4.4 Interpretačné kompetencie

rozlišuje artikuláciu
vytvára hudobnú frázu
rešpektuje charakter a štýl skladby
dokáže vytvoriť primeraný hudobný výraz.

4.5 Sociálne a osobnostné kompetencie

dokáže spolupracovať s učiteľom a spoluhráčmi
rešpektuje pravidlá komornej a súborovej hry
dokáže primerane vystupovať pred publikom
učí sa samostatnosti a zodpovednosti za svoju prípravu
rozvíja schopnosť sebareflexie.

5. ORGANIZÁCIA ŠTÚDIA

Štúdium je členené na:

Stupeň	Ročníky
I. stupeň – 1. časť	1., 2., 3., 4. ročník
I. stupeň – 2. časť	1., 2., 3., 4. ročník

Spolu: 12 ročníkov.

6. I. STUPEŇ – 1. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Sedenie a technika	správne sedenie, poloha rúk, päťprstové cvičenia	Žiak správne sedí a používa základnú polohu rúk.
Klaviatúra	orientácia podľa čiernych a bielych klávesov	Žiak nájde určené tóny.
Pravá ruka	jednoduché melódie, päťprstové polohy	Žiak zahrá jednoduchú melódiu.
Ľavá ruka	základné tóny a jednoduché akordy	Žiak zahrá jednoduchý sprievod.
Rytmus	celé, polové, štvrťové a osminové hodnoty	Žiak správne reprodukuje jednoduchý rytmus.
Akordy	základné durové akordy	Žiak použije základné akordy.
Keyboard	základné ovládanie zvuku, hlasitosti a rytmu	Žiak samostatne zvolí základný zvuk alebo rytmus podľa pokynu.
Prednes	ľudové, detské a jednoduché tanečné skladby	Žiak interpretuje jednoduchú skladbu.

2. ročník

Oblasť	Obsah učiva	Výkonový štandard
Technika	jednoduché technické cvičenia a stupnicové postupy	Žiak hrá s primeranou istotou.
Pravá ruka	stupnicové a melodické postupy	Žiak zvláda krátke stupnicové úseky.
Ľavá ruka	základné akordické spoje	Žiak koordinuje obe ruky.
Rytmus	bodkovaný rytmus, synkopa, jednoduché trioly	Žiak reprodukuje zložitejšie rytmy.

Akordy	durové a molové trojzvuky	Žiak používa základné akordy.
Sprievod	jednoduché automatické rytmy, tempo, intro/ending	Žiak použije vhodný sprievod podľa pokynu.
Artikulácia a dynamika	legato, non legato, staccato, crescendo, diminuendo	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak rozlišuje charakter skladieb.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, rozklady, technické cvičenia	Žiak zvláda primerané technické cvičenia.
Pravá ruka	melodické ozdoby, dvojhmaty podľa repertoáru	Žiak používa správne prstoklady.
Ľavá ruka	akordické postupy	Žiak bezpečne používa sprievod.
Akordy	durové a molové akordy, obraty podľa úrovne	Žiak používa akordy v jednoduchých postupoch.
Sprievod	štýlové rytmy a vhodné tempo	Žiak prispôsobuje sprievod charakteru skladby.
Hudobná pamäť	vybrané skladby a motívy	Žiak dokáže vybranú skladbu zahrať spamäti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladbu s primeraným výrazom.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady	Žiak zvláda technické cvičenia primeranej náročnosti.
Výraz	dynamika, agogika, frázovanie	Žiak používa základné výrazové prostriedky.
Keyboard	kombinácia zvuku, rytmu, tempa a sprievodu	Žiak dokáže pripraviť základné nastavenie pre skladbu.
Akordy	durové a molové akordy, základné obraty	Žiak používa akordické spoje primerane repertoáru.

Hra podľa značiek	jednoduché akordové značky	Žiak dokáže zahrať jednoduchú melódiu so sprievodom.
Repertoár	skladby rôznych období a charakterov	Žiak interpretuje skladby štýlovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava časti repertoáru	Žiak pracuje samostatnejšie.

7. I. STUPEŇ – 2. ČASŤ

1. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	durové a molové stupnice podľa úrovne	Žiak zvláda stupnice v primeranom tempe.
Akordy	durové a molové trojzvuky, obraty a rozklady	Žiak zvláda základné akordické útvary.
Etudy	etudy primeranej náročnosti	Žiak rieši technické problémy pomocou etúd.
Keyboard	štýlové rytmy, vhodné zvuky, tempo a základné nastavenia	Žiak pripraví keyboard pre interpretáciu skladby.
Hra podľa značiek	melódia s akordovým sprievodom	Žiak dokáže zahrať jednoduchú skladbu podľa akordových značiek.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby s primeraným výrazom.
Samostatnosť	práca s notovým a akordovým textom	Žiak dokáže pripraviť jednoduchšiu skladbu.

2. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, chromatika, rozklady	Žiak rozvíja pohyblivosť prstov.
Akordy	rozšírené akordické spoje a obraty	Žiak koordinuje obe ruky s väčšou istotou.
Etudy	technicky náročnejšie etudy	Žiak zvláda technické problémy.
Keyboard	štýlové sprievody, registrácia a zmeny zvuku	Žiak volí primerané nastavenie nástroja.
Výraz	dynamika, agogika, artikulácia	Žiak vedome používa výrazové prostriedky.

Repertoár	slovenská a zahraničná tvorba	Žiak rozlišuje základné štýlové charakteristiky.

3. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice, akordy, rozklady, chromatické postupy	Žiak zvláda technické cvičenia vyššej náročnosti.
Etudy	etudy rozvíjajúce rýchlosť a presnosť	Žiak hrá technicky istejšie.
Sprievod	pokročilejšie rytmické modely a akordické postupy	Žiak dokáže vytvoriť primeraný sprievod.
Interpretácia	forma, fráza, dynamika, artikulácia	Žiak vytvára logickú hudobnú frázu.
Prednes	koncertné a charakterové skladby	Žiak interpretuje skladby s primeranou výrazovou úrovňou.
Samostatnosť	samostatné štúdium	Žiak rieši jednoduché technické a interpretačné problémy.

4. ročník

Oblasť	**Obsah učiva**	**Výkonový štandard**
Technika	stupnice a akordy podľa absolventského programu	Žiak ovláda potrebné technické prostriedky.
Keyboard	samostatná príprava registrácie a sprievodu	Žiak využíva funkcie nástroja podľa repertoáru.
Akordy	podľa repertoáru	Žiak používa akordické postupy primeranej náročnosti.
Prednes	skladby rôznych štýlov	Žiak interpretuje skladby technicky a výrazovo primerane.
Samostatnosť	samostatná príprava repertoáru	Žiak dokáže pripraviť primeranú skladbu.
Verejný výkon	koncertné vystúpenie	Žiak zvládne verejnú prezentáciu.

9. TECHNICKÉ MINIMUM – ORIENTAČNÝ PREHĽAD

Ročník	Stupnice	Akordy a harmónia	Keyboard / sprievod
I/1	podľa vyspelosti žiaka	základné durové akordy	základné rytmy a zvuky
I/2	jednoduché durové	durové a molové trojzvuky	jednoduchý automatický sprievod
I/3	durové, vybrané molové	základné obraty	štýlové rytmy podľa repertoáru
I/4	durové a molové podľa úrovne	akordické spoje	intro/ending, tempo, vhodná registrácia
II/1	durové a molové	trojzvuky a obraty	samostatná príprava sprievodu
II/2	rozšírený rozsah	obraty a rozklady	pokročilejšie štýlové sprievody
II/3	podľa repertoáru	rozšírené akordické postupy	samostatná registrácia a zmeny počas skladby
II/4	podľa absolventského programu	podľa repertoáru	individuálny výber podľa programu

10. ODPORÚČANÉ OBLASTI REPERTOÁRU

Repertoár sa vyberá podľa individuálnej úrovne žiaka.
I. stupeň – 1. časť: slovenské a zahraničné ľudové piesne, detské skladby, jednoduché tanečné skladby, filmové a rozprávkové melódie, charakterové miniatúry, jednoduché skladby s automatickým sprievodom, ľudové piesne.
I. stupeň – 2. časť: etudy, klavírna tvorba primeranej náročnosti, populárna hudba, tanečné a filmové skladby, slovenská tvorba, skladby s akordovými značkami, jednoduché komorné skladby.
Výber konkrétnych skladieb sa riadi technickou a umeleckou úrovňou žiaka a vybavením používaného nástroja.

11. KOMORNÁ A SÚBOROVÁ HRA

Podľa možností školy sa žiak zapája do:
keyboardového alebo klávesového súboru
komornej hry
ľudového súboru
populárnej kapely
iných školských hudobných zoskupení

Ciele:
rozvíja rytmickú presnosť
počúva ostatných hráčov
prispôsobuje svoju hru kolektívu

reaguje na dirigenta alebo vedúceho súboru
rozvíja schopnosť hudobnej komunikácie
získava skúsenosti s verejným vystupovaním.

12. HODNOTENIE ŽIAKA

Kritérium	**Hodnotí sa**
Technika	správnosť prstokladu, koordinácia, pohyblivosť
Rytmus	rytmická presnosť, tempo, stabilita sprievodu
Notový text	správnosť tónov a rytmu
Akordy	správnosť akordov, obratov a spojov
Keyboard	účelné nastavenie zvuku, rytmu, tempa a sprievodu
Artikulácia	legato, staccato, non legato
Dynamika	kontrasty, gradácia, odstupňovanie
Frázovanie	hudobná logika a prirodzenosť
Výraz	charakter a hudobný obsah skladby
Štýl	primeranosť interpretácie
Pamäť	schopnosť hrať vybrané skladby spamäti
Samostatnosť	schopnosť samostatne študovať
Príprava	pravidelnosť domáceho cvičenia
Vystupovanie	istota a kultúra verejného prejavu

Hodnotenie zohľadňuje výslednú úroveň aj individuálny pokrok žiaka.

13. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Obsah**
Technická časť	stupnica, akord, rozklad alebo technické cvičenie
Etuda	1 etuda primeranej náročnosti alebo skladba s uplatnením príslušných technických postupov
Prednes	1 skladba rôzneho charakteru
Keyboard	základné nastavenie zvuku, rytmu a tempa podľa požiadaviek ročníka
Pamäť	podľa požiadaviek ročníka a individuálnych schopností
Hudobno-teoretická časť	základná orientácia v notovom zápise, rytme, akordoch a hud. pojmoch
Verejný výkon	podľa organizácie školy

Konkrétny obsah postupovej skúšky môže škola upraviť podľa svojho učebného plánu a vnútorných predpisov.

14. ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Absolventský program má byť primeraný úrovni žiaka a jeho umeleckému zameraniu.
Odporúčaný program:
1. technicky a interpretačne primeraná skladba
2. skladba bez použitie doprovodu/ klavírna skladba
5. populárna, filmová, tanečná alebo charakterová skladba
6. prípadne komorná skladba.

Program sa môže upraviť podľa individuálnych schopností a zamerania absolventa.

15. VÝKONOVÝ ŠTANDARD ABSOLVENTA I. STUPŇA

ovláda základnú techniku hry na keyboarde
správne sedí pri nástroji a používa primerané postavenie rúk
orientuje sa na klaviatúre
ovláda základné durové a molové akordy
číta jednoduchý notový zápis a akordové značky
ovláda základné rytmické a dynamické prvky
používa základnú artikuláciu a frázovanie
dokáže použiť jednoduchý automatický sprievod
dokáže primerane zvoliť zvuk a rytmus
interpretuje skladby rôzneho charakteru
dokáže vybrané skladby zahrať spamäti
dokáže vystúpiť pred publikom
podľa svojich schopností sa zapája do komornej alebo súborovej hry.

16. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Učebné osnovy predstavujú rámec pre postupné dosahovanie technických, hudobných, interpretačných a praktických keyboardových kompetencií žiaka.
Konkrétny výber stupníc, akordov, etúd, prednesových skladieb, sprievodov a komorného repertoáru sa prispôsobuje:
veku žiaka
fyzickým dispozíciám
typu a vybaveniu nástroja
individuálnemu tempu napredovania
technickej úrovni
hudobným schopnostiam
umeleckému zameraniu
možnostiam školy.

Cieľom nie je mechanické splnenie zoznamu skladieb, ale postupné dosiahnutie primeranej technickej, hudobnej a umeleckej úrovne.

ŠTVORROČNÝ INDIVIDUÁLNY PLÁN
HRA NA KEYBOARDE – INTEGROVANÍ ŽIACI
ZUŠ – Hudobný odbor

1. CHARAKTERISTIKA

Vzdelávanie integrovaného žiaka v predmete Hra na keyboarde vychádza z jeho individuálnych schopností, potrieb a možností. Cieľom nie je porovnávať výkon žiaka s ostatnými žiakmi, ale vytvárať podmienky na jeho individuálny rozvoj, sebarealizáciu a postupné získavanie hudobných a hráčskych zručností.
Tempo vyučovania, rozsah učiva, technické požiadavky, repertoár a spôsob hodnotenia sa prispôsobujú individuálnym potrebám žiaka.

2. HLAVNÉ CIELE ŠTVORROČNÉHO PLÁNU

- vzťah k hudbe
- schopnosť sústrediť sa
- sluchové vnímanie
- rytmické cítenie
- jemná motorika
- koordinácia pohybov
- orientácia na klaviatúre
- základná technika hry
- orientácia v akordoch
- základná práca s keyboardom
- hudobná pamäť
- schopnosť reprodukovať jednoduchú melódiu
- samostatnosť
- sebadôvera
- schopnosť vystúpiť pred publikom.

3. ZÁSADY PRÁCE

- individuálne tempo práce
- názorná a praktická výučba
- časté opakovanie
- krátke a jasné pokyny
- postup od jednoduchého k zložitejšiemu
- pravidelné striedanie činností
- primeraná dĺžka jednotlivých úloh
- pozitívna spätná väzba
- využívanie sluchu, zraku a pohybovej skúsenosti
- zapájanie žiaka do výberu repertoáru
- rešpektovanie únavy a aktuálnej výkonnosti žiaka.

4. 1. ročník

Cieľ: Vytvoriť základné hráčske návyky a pozitívny vzťah k nástroju.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Držanie	správne sedenie a poloha pri nástroji	Žiak dokáže zaujať primeranú hráčsku polohu.
Orientácia	základná orientácia na klaviatúre	Žiak nájde vybrané tóny.
Pravá ruka	jednoduché päťprstové cvičenia	Žiak zahrá jednoduché melodické motívy.
Ľavá ruka	jednoduché akordy	Žiak zahrá vybrané tóny alebo akordy.
Rytmus	jednoduché rytmické hodnoty	Žiak zopakuje jednoduchý rytmus.
Keyboard	základné ovládanie zvuku a rytmu	Žiak podľa pokynu zvolí zvuk alebo rytmus.
Sluch	rozlišovanie výšky tónov	Žiak rozlíši vyšší a nižší tón.
Pamäť	krátke hudobné motívy	Žiak zopakuje krátky motív podľa sluchu.
Prednes	jednoduchá ľudová alebo detská pieseň	Žiak dokáže predviesť krátku skladbu.

5. 2. ročník

Cieľ: Rozšíriť základné technické a hudobné zručnosti a zvýšiť samostatnosť žiaka.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	jednoduché technické cvičenia	Žiak ich zvládne v primeranom tempe.
Pravá ruka	jednoduché stupnicové postupy	Žiak zahrá krátky stupnicový úsek.
Ľavá ruka	základné akordy	Žiak používa vybrané akordy.
Koordinácia	jednoduchá dvojručná hra	Žiak dokáže koordinovať obe ruky.
Rytmus	štvrťové, osminové a bodkované hodnoty	Žiak reprodukuje jednoduchý rytmus.
Dynamika	ticho – hlasno	Žiak rozlišuje základné dynamické kontrasty.
Keyboard	jednoduchý automatický sprievod	Žiak použije sprievod podľa pokynu.
Pamäť	krátke skladby a motívy	Žiak dokáže zahrať vybranú časť spamäti.
Prednes	jednoduché charakterové skladby	Žiak dokáže vyjadriť základný charakter skladby.

6. 3. ročník

Cieľ: Rozvíjať samostatnosť, hudobný prejav a technickú istotu podľa individuálnych možností.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	technické cvičenia primeranej úrovne	Žiak zvláda vybrané cvičenia samostatnejšie.
Pravá ruka	stupnicové a melodické postupy	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu klaviatúry.
Ľavá ruka	basy a akordy	Žiak používa základné harmonické spoje.
Koordinácia	dvojručná hra	Žiak koordinuje obe ruky podľa svojich možností.
Rytmus	jednoduché rytmické a sprievodné modely	Žiak udrží primerané tempo.
Keyboard	základné štýly, zvuky a sprievody	Žiak dokáže zvoliť primerané nastavenie.
Artikulácia	legato, staccato	Žiak rozlišuje základné spôsoby hry.
Hudobná pamäť	krátke časti skladieb	Žiak reprodukuje vybrané časti spamäti.
Výraz	dynamika a charakter	Žiak dokáže vyjadriť charakter skladby.
Vystúpenie	krátky program	Žiak sa dokáže zapojiť do verejného vystúpenia.

7. 4. ročník

Cieľ: Upevniť získané zručnosti a umožniť žiakovi samostatnejšie hudobné vyjadrenie.

Oblasť	**Učivo**	**Očakávaný výkon**
Technika	individuálne technické cvičenia	Žiak využíva cvičenia podľa svojich potrieb.
Klaviatúra	rozšírenie tónového rozsahu	Žiak sa orientuje v primeranom rozsahu.
Ľavá ruka	akordy podľa repertoáru	Žiak používa primeraný sprievod.
Keyboard	zvuky, rytmy, tempo a sprievod	Žiak využíva základné funkcie nástroja podľa potreby.
Artikulácia	legato, staccato, non legato	Žiak používa primeranú artikuláciu.
Prednes	skladby rôzneho charakteru	Žiak interpretuje skladby primerané svojim možnostiam.

Pamäť	vybrané skladby	Žiak dokáže samostatne predviesť časť repertoáru.
Samostatnosť	jednoduchá samostatná príprava	Žiak dokáže pracovať podľa jednoduchých pokynov.
Vystupovanie	verejný výkon	Žiak dokáže prezentovať svoju hru pred publikom.

8. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Pri integrovanom žiakovi sa technické požiadavky určujú individuálne. Nie je nevyhnutné vyžadovať úplné zvládnutie všetkých technických prvkov bežného učebného plánu.

Oblasť	**Základná požiadavka**
Držanie	primeraná hráčska poloha
Pravá ruka	orientácia na klaviatúre
Ľavá ruka	základné tóny a akordy podľa možností
Keyboard	základné ovládanie zvuku a sprievodu
Rytmus	reprodukcia jednoduchých rytmov
Dynamika	rozlíšenie ticho – hlasno
Artikulácia	základné rozlíšenie spôsobov hry
Pamäť	krátke hudobné úseky
Prednes	skladby primerané schopnostiam

9. REPERTOÁR

Repertoár má byť kratší, prehľadný a motivačný.
slovenské ľudové piesne
detské piesne
známe melódie
jednoduché tanečné skladby
filmové a rozprávkové melódie
jednoduché charakterové skladby
skladby podľa záujmu žiaka
jednoduché komorné skladby.
Pri výbere repertoáru sa zohľadňuje motorická náročnosť, rozsah klaviatúry, vybavenie nástroja, schopnosť čítať noty, koncentrácia a záujem žiaka.

10. HODNOTENIE

Kritérium	**Hodnotenie**
Dochvíľnosť a pripravenosť	primerane

Aktivita na hodine	primerane
Pokrok	veľmi dôležité kritérium
Technika	podľa individuálnych možností
Rytmus	podľa možností žiaka
Pamäť	podľa individuálnych schopností
Hudobný prejav	podľa možností
Samostatnosť	podľa dosiahnutej úrovne
Vystupovanie	podľa schopnosti žiaka
Celkový rozvoj	hlavné kritérium

Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na individuálny pokrok žiaka, nie na porovnávanie s ostatnými žiakmi.

11. POSTUPOVÁ SKÚŠKA

Časť	**Požiadavka**
Technika	krátke technické cvičenie
Pravá ruka	jednoduchá melódia
Ľavá ruka	základné tóny alebo akordy
Rytmus	jednoduchý rytmický útvar
Keyboard	jednoduchý sprievod alebo základné nastavenie
Prednes	1–2 skladby
Pamäť	krátky úsek podľa možností
Vystúpenie	krátka verejná prezentácia

Skúška môže byť skrátená alebo upravená podľa individuálneho plánu žiaka.

12. ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA VYUČOVACEJ HODINY

Činnosť	**Orientačný čas**
Úvod, motivácia	3–5 min
Rytmické alebo sluchové cvičenie	5 min
Technické cvičenie	5–10 min
Hra pravej ruky	5 min
Akordy a ľavá ruka	5 min

Keyboardový sprievod / práca so zvukom	5 min
Prednesová skladba	10 min
Opakovanie a spätná väzba	3–5 min

Čas jednotlivých činností sa prispôsobuje aktuálnej schopnosti žiaka sústrediť sa.

13. SPOLUPRÁCA S RODIČOM

Podľa potreby sa odporúča spolupráca učiteľa s rodičom alebo zákonným zástupcom.
jednoduché pokyny na domáce cvičenie
informácie o aktuálnom učive
odporúčania k organizácii cvičenia
informácie o pokroku žiaka.
Domáce cvičenie má byť krátke, pravidelné a primerané možnostiam žiaka.

14. HLAVNÉ VÝSLEDKY PO ŠTYROCH ROKOCH

mať pozitívny vzťah k hudbe a nástroju
ovládať základnú manipuláciu s keyboardom
správne sedieť pri nástroji
orientovať sa v základnej časti klaviatúry
používať základné akordy
zvládnuť jednoduchú dvojručnú hru
používať základné funkcie automatického sprievodu
rozlišovať základné rytmické hodnoty
rozlišovať základnú dynamiku
používať základnú artikuláciu
zahrať primerané skladby podľa svojich schopností
dokázať niektoré skladby zahrať spamäti
vystúpiť na triednom alebo školskom podujatí
zažiť úspech a radosť z vlastnej hudobnej činnosti.

15. INDIVIDUALIZÁCIA VZDELÁVANIA

Pri tvorbe konkrétneho individuálneho vzdelávacieho plánu je možné upraviť:
obsah učiva
rozsah učiva
tempo výučby
náročnosť skladieb
dĺžku jednotlivých aktivít
spôsob zadávania úloh
spôsob skúšania
spôsob hodnotenia
požiadavky na verejné vystúpenie
technické požiadavky.
Úpravy sa vykonávajú podľa individuálnych vzdelávacích potrieb žiaka a odporúčaní príslušného odborného pracoviska, ak sú k dispozícii.

16. ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE ŠTVORROČNÉHO OBDOBIA

zhodnotenie individuálneho pokroku
získané hráčske návyky
rozvoj hudobných schopností
technická úroveň
schopnosť pracovať s nástrojom
repertoár zvládnutý počas štúdia
schopnosť verejného vystupovania
miera samostatnosti.
Za úspech sa považuje predovšetkým viditeľný individuálny rozvoj žiaka vzhľadom na jeho východiskové schopnosti a potreby.